

Styrelseärende

Diarienummer NVOA-2024-00031

Styrelsen för Nacka vatten och avfall AB

Årsbokslut 2023

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta att:

- anta Hållbarhets- och verksamhetsberättelse 2023
- fastställa Årsredovisning 2023
- paragrafen förklaras omedelbart justerad

Sammanfattning

Nacka vatten och avfall AB godkänner verksamhetsberättelse, tar del av revisionsberättelse samt fastställer årsredovisningen för 2023.

Mats Rostö
Verkställande direktör

Fredrik Kristoffersen
Ekonomichef

Ärendet

Bolagets resultat innan justering av överuttag uppgår till -12,2 miljoner kronor före skatt. Resultatet för VA-kollektivet uppgår till -7,2 miljoner kronor, vilket ligger i linje med budget och avfallskollektivets resultat uppgår till -4,9 miljoner kronor, vilket är 7 miljoner kronor bättre än budget. Vid årets slut uppgår skulden till skulden till VA-kollektivet till 20 miljoner kronor, varav 16,1 miljoner kronor är fonderade till projektet Järlasjöledning (2021). Skulden till avfallskollektivet uppgår till 29 miljoner kronor.

Bolagets styrelse har beslutat att styrelsen från och med 1 januari 2024 ska fatta beslut om projekt som överstiger 440 prisbasbelopp.

Stort fokus har under året varit på det kommande förpackningsansvaret och avtal, processer och samarbeten initierats för att hantera ansvaret från årsskiftet 2023/2024.

Projektet med digitala vattenmätare har hanterat ett flertal frågeställningar under resans gång, inte minst gällande krav på mätarplatsen som varit ett dolt och eftersatt område. Projektet är på många sätt banbrytande inom VA-branschen, bland annat genom den tekniska lösningen med 100 procent direktkommunicerade mätare på dygnsbasis men även den korta utrullningstiden på mindre än två år. Under hösten 2023 har ungefär 1700 digitala vattenmätare installerats.

Under året genomfördes ett omfattande och tidskrävande arbete med granskning och rättning av underlag kopplat till dagvattenavgifter och verksamhetsområden. Detta låg till grund för beslut om utökning av verksamhetsområden för dagvatten i kommunen, uppdelat i dagvatten gata respektive dagvatten fastighet. Detta innebar även rättning av felaktigt utbetalda dagvattenavgifter och återbetalning till kunderna retroaktivt som längst tillbaka till 2014.

Måluppfyllelsen för de fyra styrelsemålen bedöms som god. Bolaget arbetar aktivt med olika aktiviteter för att stärka varumärket och kompetensförsörjningen till branschen. Bolaget levererar tjänster med god kvalitet och ger medborgare trygg VA- och avfallsförsörjning.

Ärendets beredning

Fredrik Kristoffersen, Ekonomichef

- Bilagor:
1. Årsredovisning 2023
 2. Hållbarhets- och verksamhetsberättelse 2023
 3. Revisionsberättelse 2023

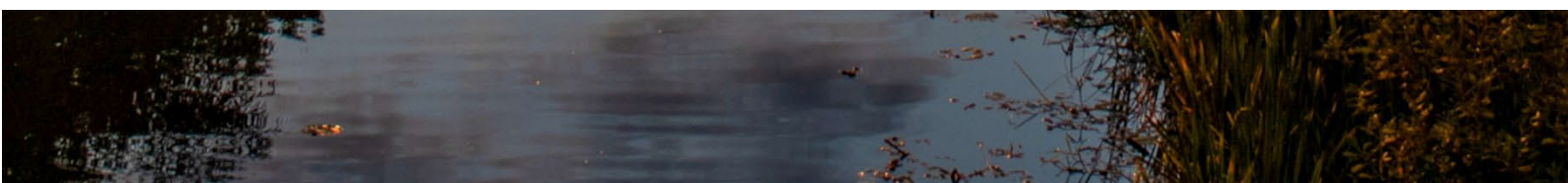

NACKA
VATTEN
AVFALL

Nacka vatten och avfall

Hållbarhets- och verksamhetsberättelse 2023

1.	Inledning	3
1.1.	VD har ordet	3
1.2.	Vår vision	4
1.3.	Vårt uppdrag	6
2.	Viktiga utvecklingsområden i verksamheten 2023	11
3.	Hållbarhet ur ett socialt perspektiv	12
3.1.	Utvecklande och hållbart arbetsliv för alla medarbetare	12
3.2.	Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)	12
3.3.	Antikorruption och visselblåsarfunktion	13
4.	Hållbarhet ur ett ekonomiskt perspektiv	16
4.1.	Digitalisering och automation	16
4.2.	Avgifter och taxor för våra tjänster	16
4.3.	Investeringar	17
5.	Hållbarhet ur ett ekologiskt perspektiv	19
5.1.	Fossilfri och klimatneutral verksamhet	20
5.2.	Nackas avfallsplan och avfallstrappan	22
5.3.	Dricksvatten	24
5.4.	Dagvatten	25
6.	Sammanställning av mål och indikatorer	28
6.1.	Bolagsmål: Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare	28
6.2.	Bolagsmål: Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster	29
6.3.	Bolagsmål: Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA och avfallsförsörjning	30
6.4.	Bolagsmål: Verksamheten har en ekonomi i balans	31
7.	Bäst på att vara kommun 10/25	32
8.	Ekonomisk ställning	33
8.1.	Totalt	33
8.2.	Avfallskollektivet	34
8.3.	VA-kollektivet	35
8.4.	Investeringar	36
9.	Förväntad utveckling	38
	Bilaga 1 - HBI	1
	Bilaga 2 - VASS	1
	Bilaga 3 - Kundservice samtalsstatistik och kundutvärdering	1
	Bilaga 4 - Väsentliga personalförhållanden	1
	Bilaga 5 - GHG- protokollet (Greenhouse Gas Protocol)	1

1. Inledning

1.1. VD har ordet

Vår Hållbarhet- och verksamhetsberättelse är en av flera vägar att informera och skapa dialog med våra kunder och övriga intressenter om vårt arbete, där vi strävar efter att kontinuerligt utveckla oss inom ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet inom våra verksamhetsområden.

2023 var ett år präglad av utmaningar i form av osäkerhet i omvärlden, men även många möjligheter till utveckling.

I maj 2023 infördes vårt nya ägardirektiv, vilket bland annat medför att vi tydligare redogör för hur vi arbetar med ambitionen att vara bland de 10 procent bästa respektive 25 procent mest kostnadseffektiva bland Sveriges kommuner.

Vi ser den cirkulära ekonomin som en avgörande väg framåt, där avfall och andra restprodukter blir värdefulla resurser. Genom vårt ansvar för hela kretsloppet av våra tjänster och genom samarbete med underentreprenörer och leverantörer, arbetar vi aktivt för att maximera nyttan av våra resurser.

Under det gångna året har vi vidtagit flera åtgärder för att säkerställa att säkerhets- och hållbarhetsperspektivet genomsyrar vår dagliga verksamhet. En översyn av krisledningsarbetet genomfördes, inklusive uppdatering av styrdokument och genomförande av krisövningar. Vi har även deltagit i nationella beredskapsaktiviteter för att informera allmänheten om nödvattensituationer.

Genom olika evenemang och samarbeten har vi profilerat oss som en attraktiv arbetsgivare och erbjudit praktikplatser för att attrahera nya talanger. Dessutom deltog vi aktivt i branschgemensamma utvecklingsarbeten för att säkra kompetensförsörjningen.

Projekten för avfallsminimering, återbruk av byggmaterial och samarbete med skolor för att öka medvetenheten kring avfall och vatten har fortsatt. Vi arbetade även med ambitionen att minska vattenförbrukningen per person och vi strävar efter att bli fossilfria och klimatneutrala inom vår verksamhet.

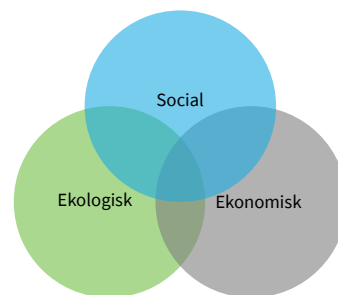
En digitaliseringsstrategi har tagits fram och byte till digitala vattenmätare har påbörjats. Dessutom har arbete med projektportföljstyrning initierats för att ytterligare stärka och följa upp verksamhetens projekt. Vi har även haft ökat fokus på tillgångsförvaltning för att optimera resursanvändningen och säkerställa långsiktig hållbarhet.

Vi fortsätter att arbeta för en ekonomiskt hållbar verksamhet, där vi tar ut avgifter som motsvarar verksamhetens nödvändiga kostnader för förnyelse och underhåll samtidigt som vi minimerar vår klimatpåverkan. Vi mäter och följer upp våra prestationer genom indikatorer för att säkerställa kontinuerliga förbättringar och effektiva åtgärder.

Med ett gemensamt fokus och engagemang, kan vi fortsätta att driva utvecklingen av hållbara vatten- och avfallstjänster framåt och lägga grunden till en trygg, välmående och hållbar framtid för oss alla.

Mats Rostö, VD, Nacka vatten och avfall

1.2. Vår vision

Vår vision är att erbjuda Sveriges främsta vatten- och avfallstjänster för hållbar och kraftfull samhällsutveckling. Genom att effektivt driva utvecklingen av vatten- och avfallstjänster framåt, lägger vi grunden till trygghet, välmående och morgondagens hållbara samhälle. Vi är en av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare inom vår bransch och tillsammans tar vi ansvar för kretslopp, miljö och hållbar samhällsutveckling.

Det här menar vi med vår målbild:

Kunden och andra intressenter förstår vårt uppdrag.

Vi vet vad som efterfrågas av våra kunder.

Vi uppfattas som långsiktiga, hållbara och förtroendeingivande i vår omvärld.

Vi genomför vårt uppdrag effektivt och till rätt kvalitet i alla led.

Vi mäter kontinuerligt hela vår verksamhet och utveckling i kända och väl definierade nyckeltal där vi kan jämföras med vår bransch.

Vår verksamhet i siffror 2023

6,7 miljoner m³

Så mycket dricksvatten köpte vi in och distribuerade i Nacka kommun under året.

10,4 miljoner m³

Mängden avloppsvatten som tagits omhand och transporterats till Käppalaverket och SVOA.

99,8 %

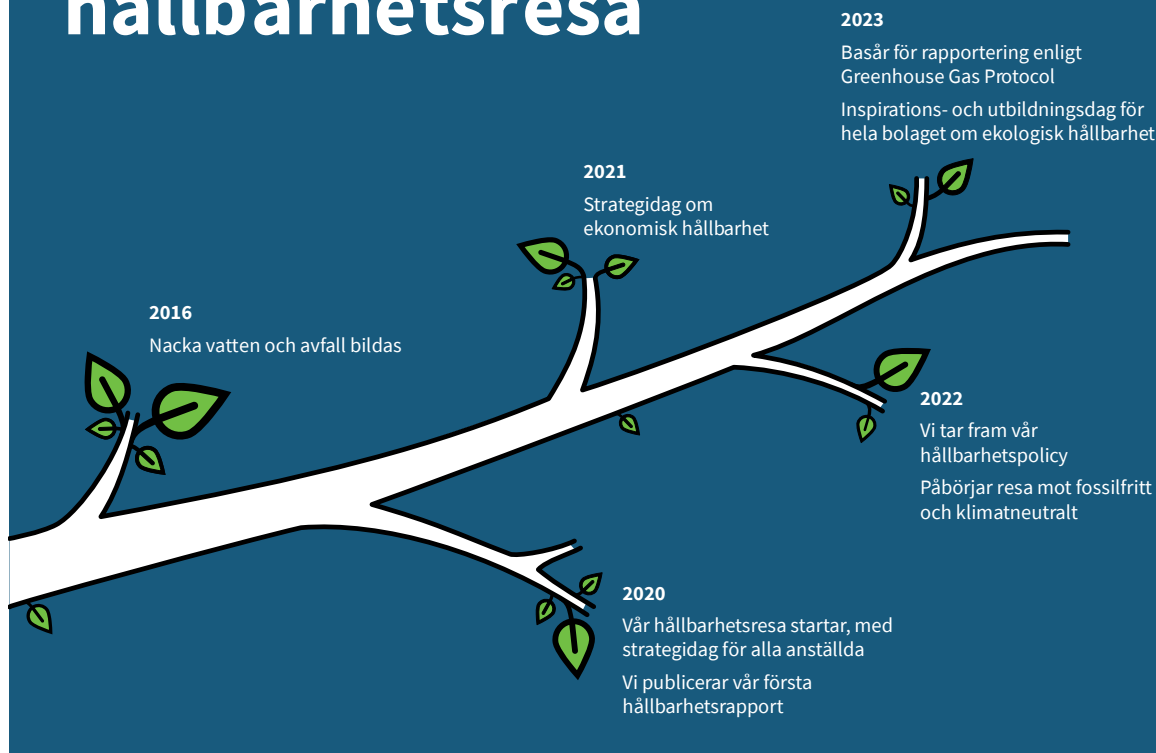
99,8 % av sophämtningarna gjordes i tid under året.

220 000 besökare

Cirka 220 000 besökare lämnade 14,3 ton material på våra kretsloppscntraler

Nacka vatten och avfalls hållbarhetsresa

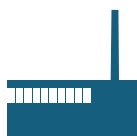

1.3. Vårt uppdrag

Nacka vatten och avfall, nedan benämnt NVOA, är med och bidrar till ett fungerande samhälle under årets alla dagar och timmar.

Bolaget ägs av Nacka Stadshus AB, som ägs av Nacka kommun. Vi har genom vårt ägardirektiv i uppdrag att inom Nacka kommun driva VA-verksamhet enligt lagen om allmänna vattentjänster och utöva kommunens ansvar för avfallshantering enligt miljöbalken.

Vi vill fullfölja vårt uppdrag så effektivt som möjligt med allas vår ekonomi och vår omvärlds bästa som högsta prioritet.

Vatten och avlopp

Vi verkar för att tillhandahålla vårt viktigaste livsmedel: rent dricksvatten.

Vi ansvarar för omhändertagande av spillvatten, det vill säga allt som vi spolar ner i våra avlopp genom till exempel toaletten eller diskhon.

Vi utvecklar lösningar för avledning av dagvatten från miljöer mellan stad och natur.

Avfall och återvinning

Vi ansvarar för att våra kunders hushållsavfall hämtas och att invånarna kan lämna grovavfall på någon av våra tre kretsloppscentraler. Det är också vi som samlar in slam från enskilda avlopp.

Vi arbetar för att minimera avfall och hanterar det avfall som uppkommer på ett hållbart och klokt sätt. Avfallet som samlats in lämnar vi vidare till återbruk, återvinning, förbränning och i sista hand deponering.

Vårt synsätt kring våra kunder och övriga intressenter

Våra intressenter är alla som på olika sätt påverkas och påverkas av vår verksamhet, och tjänster.

Vi vill inkludera våra intressenter i vårt arbete och den roll vi spelar i det moderna samhällsbygget. Vi arbetar för att utveckla dialog, kommunikation och kunskap kring våra tjänster och ansvar samt inspiration och möjligheter för vad den enskilde kommunmedborgaren kan göra för att bidra till ett hållbart samhälle.

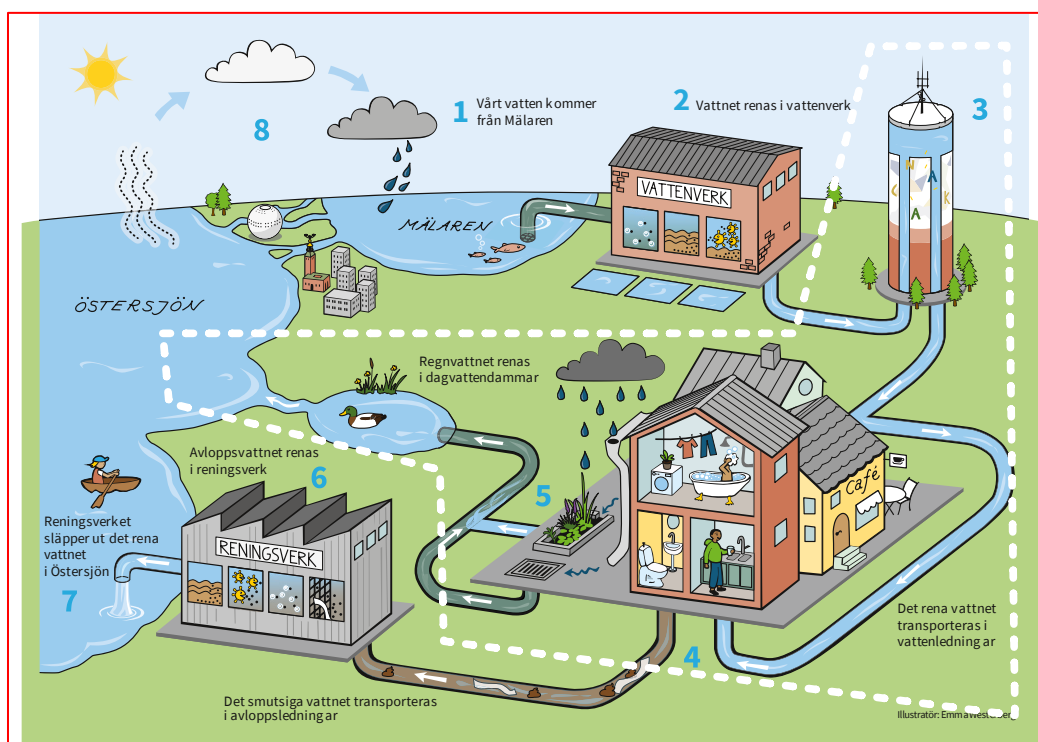

Illustration: Emma Westerberg

Den cirkulära ekonomin

Land och stad förenas i den cirkulära ekonomin där avfall, avloppsvatten och andra restprodukter blir värdefulla resurser, som fjärrvärme, el, biogas och näringsämnen till jordbruket. Det lokala kretsloppet är cirkulär ekonomi i praktiken.

NVOA har ansvar för hela kretsloppet av våra tjänster, men en stor del av vår verksamhet sker tillsammans med underentreprenörer och leverantörer. Vårt dricksvatten köper vi från Stockholm Vatten och Avfall. Det spillvatten som genereras i Nacka renas i reningsverk hos Stockholm Vatten och Avfall i Henriksdals reningsverk och i Käppalaverket på Lidingö.

Agenda 2030 – globala mål för hållbar utveckling

För att skapa en hållbar värld behöver företag och organisationer i alla länder arbeta mot samma mål. Det möjliggörs genom FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling i Agenda 2030.

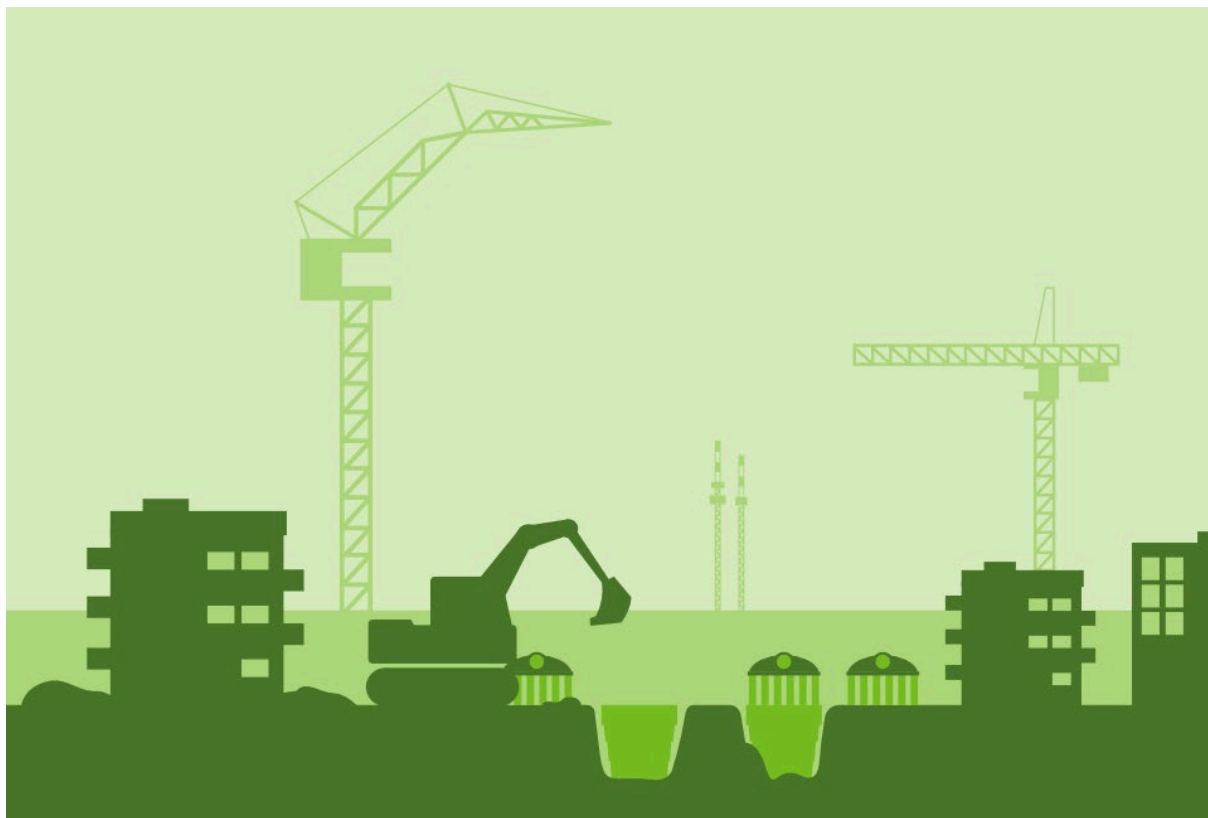
NVOA:s verksamhet har koppling till flera av de globala hållbarhetsmålen. De mål där vi har störst rådighet och som vi i vår Hållbarhetspolicy lyfter som våra mest prioriterade är följande:

Klimatanpassning för Nacka och vårt närområde

Nacka är en del av innovationsprogrammet Viable Cities genom projektet Klimatneutrala Nacka. Här samverkar intressenter som Nacka kommun, dess bolag - såsom NVOA - med näringsliv, civilsamhälle och forskare inom akademien.

Syftet med arbetet i Klimatneutrala Nacka 2030 är att lära, utveckla och testa nya arbetssätt och lösningar i samverkan med en bredd av aktörer och kompetenser där vi med gemensamt fokus kan bidra konkret till hållbara lösningar som i sin tur bidrar till utvecklingen av ett klimatneutralt Nacka i sin helhet.

Stadsdelen Centrala Nacka står inför en stor bebyggelseomvandling. Utbyggnaden kommer pågå under många år och omfattar både stora infrastrukturförändringar såväl som välfärdsfastigheter, utomhusmiljöer, sportytor, en stadspark och nya bostadskvarter och verksamhetslokaler. Inom området finns också befintliga byggnader och värden som behöver tas till vara. Utvecklingen sker till stor del på det som idag är kommunal mark, vilket gör platsen lämplig som testbädd för nya lösningar.

I november 2023 startades ett initiativ som består i att, under en tidsbegränsad period med förbestämda resurser, utvärdera ett innovativt angreppssätt i vilket medarbetare från kommunen och dess bolag, NVOA inkluderat, ges möjlighet att arbeta fram ett utvecklingsförslag för ett naturbant Centrala Nacka. Med naturbant menas det dynamiska mötet mellan stad och natur.

Det finns en förväntan att erfarenheter från projektet i Centrala Nacka kan bidra till en mer hållbar stadsutveckling även i andra områden i Nacka och utanför.

De mest centrala områdena för NVOA att beakta och bidra med kompetens inom projektet är inom våra kärnområden vatten, som till exempel kunskap om området utifrån dagvattenperspektiv (skyfall samt torka) samavfall där lösningar och plats för avfallshantering och avfallsminimering behöver en tydlig plats i stadsbilden och vara en del i planering i ett tidigt skede.

Centrala Nacka

I det naturbana Centrala Nacka finns variation, mångfald och kontraster i kombination med omtanke och grönnska. Det naturbana kommer att prägra gestaltning, miljö, innehåll och funktioner i utvecklingen av Centrala Nacka.

2. Viktiga utvecklingsområden i verksamheten 2023

Hållbarhet integrerad i verksamhetsstyrningen

Under 2023 har ytterligare steg tagits för att säkerställa att hållbarhetsområdet genomsyrar vår dagliga verksamhet. Till exempel ingår att alla avdelningar nu planerar, följer upp och regelbundet rapporterar aktiviteter, möjligheter och utmaningar inom området i sina verksamhetsplaner. Detta borgar för att frågan alltid är aktuell och att beslut inom verksamheten fattas mer medvetet utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Säkerhet

NVOA arbetar aktivt med säkerhet för att skydda vår personal, kunder, anläggningar och information. Bolaget har en etablerad säkerhetsorganisation.

Under 2023 har NVOA arbetat vidare med prioriterade aktiviteter och genomfört åtgärder som identifierats i den uppdaterade Säkerhetsskyddsplanen. Aktiviteter har följts upp i det etablerade säkerhetsrådet och säkerhetsskyddsrutiner är på plats. Det pågår ett arbete med att genomföra aktiviteter enligt fastställd projektplan för Ledningssystem för informationssäkerhet (LIS).

Det finns en fortsatt hög risk kopplat till IT-attacker som till exempel överbelastningsattacker, det är därför viktigt att fortsätta prioritera arbetet med införandet av LIS samt kontinuerligt informera och utbilda alla anställda kring IT-säkerhet.

Dricksvatten är klassat som livsmedel och omfattas därför av NIS (Nätverk- och informationssäkerhet). Enligt den svenska NIS-regleringen framgår att leverantörer av samhällsviktiga tjänster ska vidta ändamålsenliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att hantera risker som hotar säkerheten. Den som identifierat sig som en leverantör av en samhällsviktig tjänst enligt NIS ska anmäla det till berörd tillsynsmyndighet. För dricksvattensektorn är denna tillsynsmyndighet Livsmedelsverket.

Framtagande av nödvattenplanen och beredskap i händelse av större störningar har färdigställts och beslutats i kommunfullmäktige. Detta är ett viktigt styrdokument, i synnerhet i en tid med krig och oroligheter i omvärlden. Planen beskriver bland annat ansvarsfördelningen mellan oss och Nacka kommun men även beslutsvägar och prioriteringar.

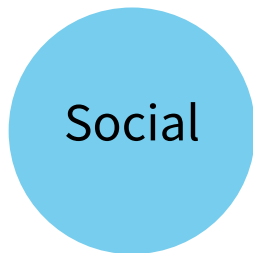

Under 2023 intensifierades vårt krisledningsarbete, med framtagande och uppdatering av styrdokument, översyn av vår krisledningsorganisation och utbildningsinsatser. Ett antal planerade och oplanerade krisövningar har genomförts, både inom bolaget och tillsammans med koncernledningen.

Som en del i krisledningsarbetet deltog vi även i den nationella Beredskapsveckan tillsammans med Nacka kommun, då vi bland annat informerade allmänheten om nödvatten och visade hur en nödvattentank fungerar.

3. Hållbarhet ur ett socialt perspektiv

3.1. Utvecklande och hållbart arbetsliv för alla medarbetare

I enlighet med vår HR-strategi arbetar NVOA med målsättningen att vara en attraktiv arbetsgivare. Våra chefer har under året genomgått i utbildning i "det coachande ledarskapet" och seminarier på temat "skapa trygghet i en föränderlig värld".

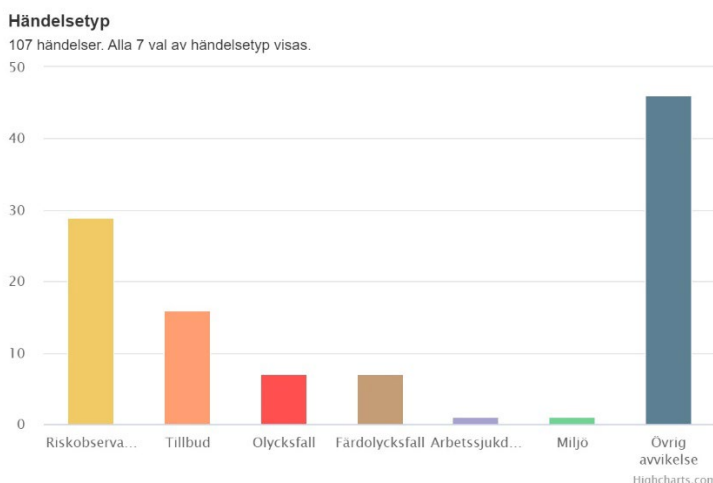
I vår strategi för att attrahera nya målgrupper på arbetsmarknaden erbjuder vi praktikplatser från Teknisksprånget, Jobbsprånget och LIA-praktik (Lärande i Arbete) från relevanta yrkesutbildningar.

Utöver det har NVOA varit aktivt vid olika event och mässor för profilering som arbetsgivare mot nya målgrupper, ibland på egen hand men också i samverkan inom kommunkoncernen. 2023 deltog vi i fyra olika arbetsmarknadsaktiviteter.

Vi är redan idag och kommer fortsatt vara aktiva i branschgemensamma utvecklingsarbeten för att säkra kompetensförsörjningen till branschen som helhet och till bolaget. Detta engagemang kommer att intensifieras ytterligare de närmaste åren genom att vi tillämpar de nationella yrkesprofilerna och verktygen för validering för VA- och återvinningsbranschen. Genom en projektansökan till Omställningsfonden avseende finansiering av insatser för validering av kompetens hoppas vi kunna få ytterligare stöd för vår satsning.

3.2. Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Rapportering av riskobservationer, tillbud, olyckor och övriga avvikelser har fortlöpt under 2023 och finns nu samlad och följs regelbundet upp i en skyddskommitté och i säkerhetsrådet. 107 olika händelser har rapporterats under året och 79 procent av händelserna har hanterats.

En uppföljning av arbetsmiljöenkäten rörande behovsbaserat arbets sätt och möbleringen på Mötesplatsen, namnet på vårt kontor, gjordes under våren 2023. Sammantaget är merparten av medarbetarna nöjda med utformningen av Mötesplatsen och de förändringar som genomfördes i slutet av 2022. Skyddsronder genomförs löpande i flertalet grupper tillsammans med närmste chef. En skydds rond med fokus på tunga lyft inom driftverksamheten har genomförts tillsammans med representanter ur skyddskommittén.

En risk- och konsekvensbedömning har genomförts kopplat till omställningen av fordonsflottan till mer fossilfrihet, inför inköp av nya fordon i samband med utbyte av uttjänta fordon.

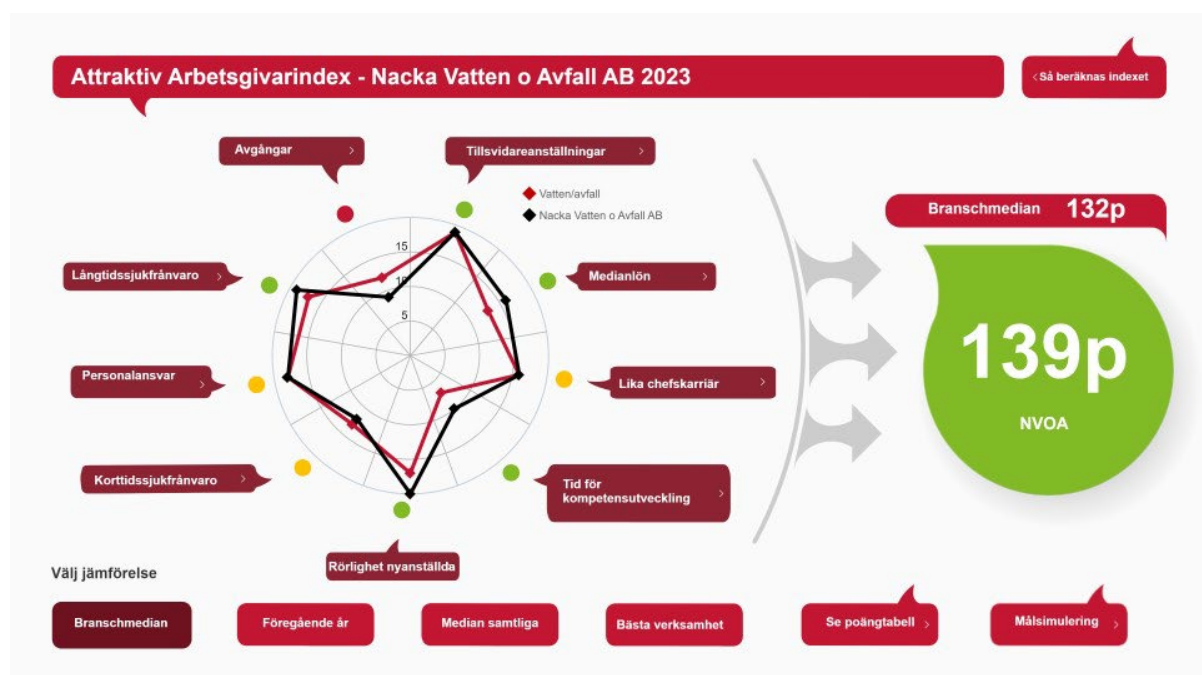
Vidare har utvärdering och uppföljning gjorts av målen i vår mångfalds- och jämställdhetspolicy samt att en uppdatering har gjorts av vårt lokala samverkansavtal tillsammans med lokala fackliga ombud.

I den årliga medarbetarundersökningen följer vi index MMI som står för "Motiverad Medarbetarindex". MMI är ett mått på medarbetarnas övergripande motivation och arbetstillfredsställelse inom NVOA. Extern benchmark visar att 67 är ett bra MMI

Motiverad Medarbetarindex	2023	2022	2021	2020
MMI	64	68	59	59

Resultatet av 2023 års medarbetarundersökning visade ett något lägre MMI jämfört med föregående år, från 68 till 64. Svarfrekvensen var 92 procent.

Vi använder oss av Nyckeltalsinstitutets Attraktiv Arbetsgivarindex. Det beskriver arbetsvillkoren i organisationen – med utgångspunkten om att goda arbetsvillkor leder till engagemang, effektivitet och ökar organisationens möjligheter att attrahera medarbetare. Vårt senaste utfall var 139 poäng och branschmedianen är 132 poäng.

3.3. Antikorruption och visseblåsfunktion

Allmänhetens förtroende är utgångspunkten för alla anställda i NVOA. Allmänheten ska känna sig trygga med att anställda i NVOA aldrig låter sig påverkas av otillbörliga förmåner för vårt arbete. För att säkerställa att alla anställda vet som gäller har bolaget tydliga policies och riktlinjer såsom Medarbetarpolicy och policy mot mutor, bestickning och jäv.

NVOA ingår i Nacka kommuns koncerngemensamma organisation för visselblåsning. Denna ger ett skydd för rapportering av missförhållanden av allmänintresse. NVOA har under året mottagit en orosanmälan genom visselblåsarfunktionen, men denna ledde inte till åtgärd.

Samverkan

Under 2023 har vi arbetat med samverkan inför det kommande förpackningsinsamlingsuppdraget, på såväl kommunal som regional nivå. NVOA har initierat ett forum där kommuner och bolag i Stockholms län gemensamt träffas, diskuterar och planerar hantering av det kommunala avfallsansvaret. En utkomst från detta forum är en gemensam upphandling av insamling från återvinningsstationer mellan NVOA, Tyresö kommun och Värmdö kommun. Dessutom samverkar vi med Nacka kommun om städning av nedskräpning kring återvinningsstationerna.

Tillsammans med Nacka kommun har en översyn av bygglovsremisser genomförts. Dessutom har ett samarbete kring bostadsutvecklingen etablerats och ett antal chefer inom verksamheten har genomfört kommunens kundbemötandebildning.

Under 2023 har samarbetet med kommunens inköpsfunktion fördjupats. Även samarbete med Sinfra, en inköpscentral med hållbarhet i fokus, för branschens mest förekommande produkter och tjänster har fördjupats för att skapa fler synergier. Där har NVOA som första aktör inom avfallsområdet anlitat Sinfra för upphandling av grovavfallsbehandling.

Vi följer upp och strävar efter leverantörstrohet. Det innebär att vi genom att säkerställa samarbete med utvalda leverantörer genom strukturerade avtalsuppföljningar och utökade målsättningar inom till exempel hållbarhetsområdet kan säkerställa att våra tjänsteleveranser blir genomförda på *ett optimalt sätt*.

Cirkulär hubb i Nacka Forum

Vår cirkulära hubb är ett projekt som vi under 2022 och 2023 har drivit tillsammans med ägaren av Nacka forum. Vi fick under projektperioden möjligheten att nyttja en stor, strategiskt belägen lokal i Nacka Forum. Förutsättningen för detta var att lokalen användes som en mötesplats för centrumets besökare och personal för att främja cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion genom avfallsförebyggande aktiviteter. Bland annat har företag och andra aktörer bjudits in för att ställa ut eller använda lokalen för att testa hållbara och cirkulära lösningar, produkter och tjänster.

Utvärderingen av projektet har varit positiv och kommer att övergå i linjeverksamhet och fortsätta under 2024.

All in mot matsvinn

🕒 10:00 - 20:00

📍 CIRKULÄR HUBB, PLAN 0

Välkommen på inspirerande matsvinsaktiviteter i vår Cirkulära Hubb. Tillsammans kommer vi att utforska vägen mot en mer hållbar matkultur genom tävling, smakprov och aktiviteter som gör skillnad! 🍴

Julklappsåtervinning

🕒 14:00 - 17:00

📍 CIRKULÄR HUBB, PLAN 0

Välkommen på julklappsåtervinning! Den 15-16e december kl 14-17 pysslar vi med återbrukat material i samarbete med Youth & Care.

Projekt för byggåterbruk

Tillsammans med Beijer Byggmaterial har ett pilotprojekt runt återbruk av byggmaterial drivits under 2023. Projektet har utvärderats och det visar att det finns en potential i att återbruka och återförsälja byggmaterial. En rutin har tagits fram för att etablera samverkan med återbruksaktörer och avsikten är att den här typen av samarbeten kommer att fördjupas. Byggmaterial för återbruk kan lämnas på två av NVOA:s kretsloppscentraler, Boo och i Östervik.

Utbildningsmaterial och material till Nackas skolor och förskolor

För att inspirera barn och ungdomar och öka kunskapen kring avfall, vatten och kretsloppsfrågor fortsätter NVOA att samverka med skolor och förskolor i Nacka. Det gör vi genom att ta fram undervisningsmaterial, hålla faktiska utbildningar och göra studiebesök. Vi tillhandahåller också återbrukade böcker och återbruksmaterial.

4. Hållbarhet ur ett ekonomiskt perspektiv

Ekonomisk

Vår verksamhet ska ta ut avgifter som motsvarar VA- och avfallsverksamhetens nödvändiga kostnader, styrt av Lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Varje generation bär sina egna kostnader för nyttjandet av VA- och avfallstjänsterna. Vår utmaning är att skapa långsiktigt hållbara förutsättningar för bolagets ekonomiska utveckling och samtidigt säkerställa att vi minimerar kostnaderna och den negativa klimatpåverkan.

4.1. Digitalisering och automation

Under 2023 togs flera steg i utveckling mot en effektiviserad verksamhet genom digitalisering. En IT- och digitaliseringsstrategi godkändes och arbetet med att förankra den i organisationen påbörjades, bland annat genom etablering av Digitaliseringsrådet.

Projektet "Digitala praktikanten" innebär automatisering av tidigare manuella arbetsuppgifter och processteg, liksom en minskad risk för manuella fel.

Bytet till digitala vattenmätare har påbörjats och löper enligt plan. När mätarna är på plats kan arbetet med att minska vattenförlusterna i ledningsnätet utvecklas ytterligare genom mer detaljerade vattenbalanser och förbrukningszoner. De nya vattenmätarna kommer att ersätta behovet av kundens manuella avläsningar av förbrukning som underlag till fakturor, minska frågor till kundservice samt göra våra prognoser mer träffsäkra.

4.2. Avgifter och taxor för våra tjänster

Nacka är uppdelat i geografiska områden, så kallade verksamhetsområden, beslutade av kommunfullmäktige. Under 2023 genomfördes ett omfattande arbete med granskning och rättning av underlag kopplat till dagvattenavgifter och verksamhetsområden, i syfte att åstadkomma ett mer korrekt och rättvist avgiftsuttag av dagvattenavgifterna. Utredningen låg till grund för beslut om utökning av verksamhetsområden för dagvatten i kommunen, uppdelat i dagvatten gata respektive dagvatten fastighet. Detta innebar även rättning av felaktigt utbetalda dagvattenavgifter och återbetalning till kunderna retroaktivt som längst tillbaka till 2014.

Ett förslag till ny taxekonstruktion har tagits fram under året som tar hänsyn till nyheterna i Svenskt Vattens rekommendationer för VA-taxa (P120). I taxeutredningen ingick även analys av täckningsgraden i anläggningsavgifterna, som visade på full täckningsgrad.

NVOA arbetar med incitament i taxekonstruktionen för att motivera våra kunder att konsumera mindre vatten och minska sina avfallsmängder. Det ska vara möjligt för våra kunder att påverka sin kostnad utifrån nyttjandegrad av våra tjänster, samtidigt som behovet att täcka de fasta kostnaderna uppnås. Taxorna för våra tjänster beslutas årligen av kommunfullmäktige enligt självkostnadsprincipen.

Taxan för avfall utgörs av kostnader relaterade till hantering av avfall som omfattas av kommunalt ansvar. Det vill säga det som samlas in, transporteras, sorteras, återvinns eller bortskaffas genom NVOA:s försorg.

För att styra mot en miljöanpassad avfallshantering där matavfall sorteras ut, tillkommer en miljöstyrningsavgift för de som inte sorterar ut matavfall för insamling. I nuläget subventioneras tömning av matavfallskärl.

Genom att källsortera bidrar våra kunder till materialåtervinning och därigenom minskas restavfallet. Som en effekt av det kan hushållen välja att minska sin storlek på sopkärl eller ha färre tömningar och därigenom påverka sin avgift och bidra till miljöbesparingar.

Hållbar förnyelse genom modernisering och utbyggnad av vatten och avlopp

I Nacka finns det 112 mil vatten- och avloppsledningar och från Nacka löper vattenledningar till Värmdö. Totalt har närmare 5 000 meter av dessa lagts om eller renoverats under året. Förnysetakten för spill-

och vattenledningar blev 0,53 procent. Av det som förnyades, renoverades 770 meter genom ett schaktfritt arbetssätt. Detta tillvägagångssätt är gynnsamt ur ett hållbarhetsperspektiv då man, i jämförelse med traditionellt schaktarbete, kan minska insatser med gräv och schaktmaskiner samt hantering av schaktmassor inklusive transporter av dessa.

Erfarenheter från tidigare schaktfria ledningsprojekt visar att mängden massor kan minskas med ca 85%.

Förnyelseområden i Nacka förses med kommunalt vatten och avlopp för att säkra tillgången till rent dricksvatten och minska miljöbelastningen från enskilda avlopp. Det kan till exempel vara nybyggda områden eller tidigare sommarstugeområden, men även omvandling och förtätning av befintliga områden via nya detaljplaner. De flesta pågående projekt genomförs i samverkan med kommunen, både av resurs- och miljömässiga skäl.

I förnyelseområde Norra Boo togs under 2023 Område B i drift efter att ha genomgått slutbesiktning i december 2022. Samtidigt pågår aktiv utbyggnad av Bågvägen/Åbroddsvägen. Inom Område A pågår för närvarande upphandling, och likaså pågår upphandlingsprocessen för Sommarbo och Rörsundsviken 1 samt Rörsundaön inom Område C. I Sydöstra Boo har planeringsarbete fortsatt under 2023.

4.3. Investeringar

Anläggningar med hållbarhet över generationer

Valet av VA-system påverkar genomförandet och tidplanerna för utbyggnader. Dessa anläggningar byggs för att vara hållbara över generationer. I valet av lösning beaktas både investeringskostnader samt drift- och underhållskostnader under hela livslängden. Målet med detta är att säkerställa bästa hållbara metod och arbetssätt för modernisering och utbyggnad av VA utifrån såväl social, ekologisk och ekonomisk utgångspunkt. Geografiska förutsättningar i aktuellt område är till exempel en viktig aspekt för val av lösning.

Portföljstyrning

Under 2023 påbörjades ett arbete med att se över och förbättra vår portföljstyrning. Arbetet är planerat att ske etappvis under 2024 till 2025 och kommer att involvera de delar av bolaget som bedriver projektverksamhet i en eller annan form. Initiala etappen fokuserar på att identifiera pågående projekt för att samla samtliga projekt i vårt projektverktyg. Vidare etapper involverar beslutsprocess, rapporteringsstruktur och hur tidiga initiativ hanteras.

Målet med arbetet är att uppnå en enhetlig styrning och uppföljning av projektverksamheten, säkerställa en transparent och likriktad rapportering samt ett optimalt nyttjande av resurser.

Tillgångsförvaltning

Tillgångsförvaltning, Asset Management, är ett sätt att arbeta så att investeringar och andra åtgärder blir så effektiva som möjligt, sett till hela livslängden. Förenklat innebär tillgångsförvaltning att hålla en överenskommen servicenivå och en acceptabel risknivå till lägsta möjliga livscykelkostnad. Samma övergripande gemensamma mål styr beslut om både investeringar och underhåll. Tillgångsförvaltning är särskilt intressant för verksamheter som bygger på omfattande teknisk infrastruktur där underhåll, reinvesteringar, nyinvesteringar och drift måste optimeras utifrån ett gemensamt, övergripande mål.

NVOA arbetar aktivt med tillgångsförvaltning i det dagliga arbetet i form av underhållsplaner och åtgärder samt förvaltningsplaner och riskanalyser. Vi deltog bland annat i Mistra Inframaints samverkansprojekt kring Tillgångsförvaltning under året tillsammans med andra kommuner, däribland Göteborg Kretslopp och vatten för kunskapsutbyte och kompetensutveckling. GAP-analysen gällande NVOA:s mognadsnivå kontra ISO-standarden utvecklades till tydligare aktiviteter och ett utkast till policy togs fram.

Gröna obligationer

Gröna obligationer är en del av Nacka kommuns hållbarhetsarbete. Genom att emittera gröna obligationer har Nacka möjlighet att vara delaktig i att marknadsföra och stödja den långsiktiga utvecklingen av hållbara lösningar. De projektkategorier som det hänvisas till i investeringarna har kartlagts mot relevanta hållbarhetsmål i Agenda 2030. NVOA återfinns i kategorierna avfallshantering samt vatten- och avloppshantering.

NVOA står för ungefär 18 procent av de gröna obligationerna som är allokerade och beslutade vid senaste rådet för gröna obligationer. Rådet består av tjänstemän från de enheter vars ansvarområden omfattar förutsättningar att avgöra om ett projekt uppfyller kraven för att vara ett grönt projekt enligt ramverket för gröna obligationer.

Projekt som finansieras genom gröna obligationer hos NVOA inom avfall är en kretsloppscentral som har skapat möjligheter att lämna grovavfall fastighetsnära och minska de lokala körsträckorna som medborgarna behöver transportera avfallet. Inom VA återfinns projekt kopplade till sommarstugeområden med äldre enskilda avlopp, dagvattendammar för rening av dagvatten från befintlig och planerad bebyggelse och omläggning samt förnyelse av ledningar.

5. Hållbarhet ur ett ekologiskt perspektiv

Ekologisk

Vår utmaning är att i en snabbt växande kommun utveckla system som säkerställer framtidens spill- och dagvattenhantering samt dricksvattenförsörjning. Vi vill verka för en sund vattenanvändning. För bevattning och andra ändamål som inte kräver dricksvattenkvalitet ska alternativ till dricksvatten övervägas som till exempel uppsamling av regnvatten. Vi vill också arbeta för att minimera mängden avfall som genereras av de som bor och verkar i Nacka och att avfallet som uppstår ska hanteras så hållbart som möjligt.

NVOA arbetar aktivt på många plan för att möjliggöra en minskning av avfallsmängder samt minimera antalet transporter. Insamling och leverans av avfall med mera är en stor del av vår verksamhet och genom samarbete och kravställningar på entreprenörer vill vi utveckla möjligheter till mer miljövänliga alternativ som till exempel fordon som drivs fossilfritt.

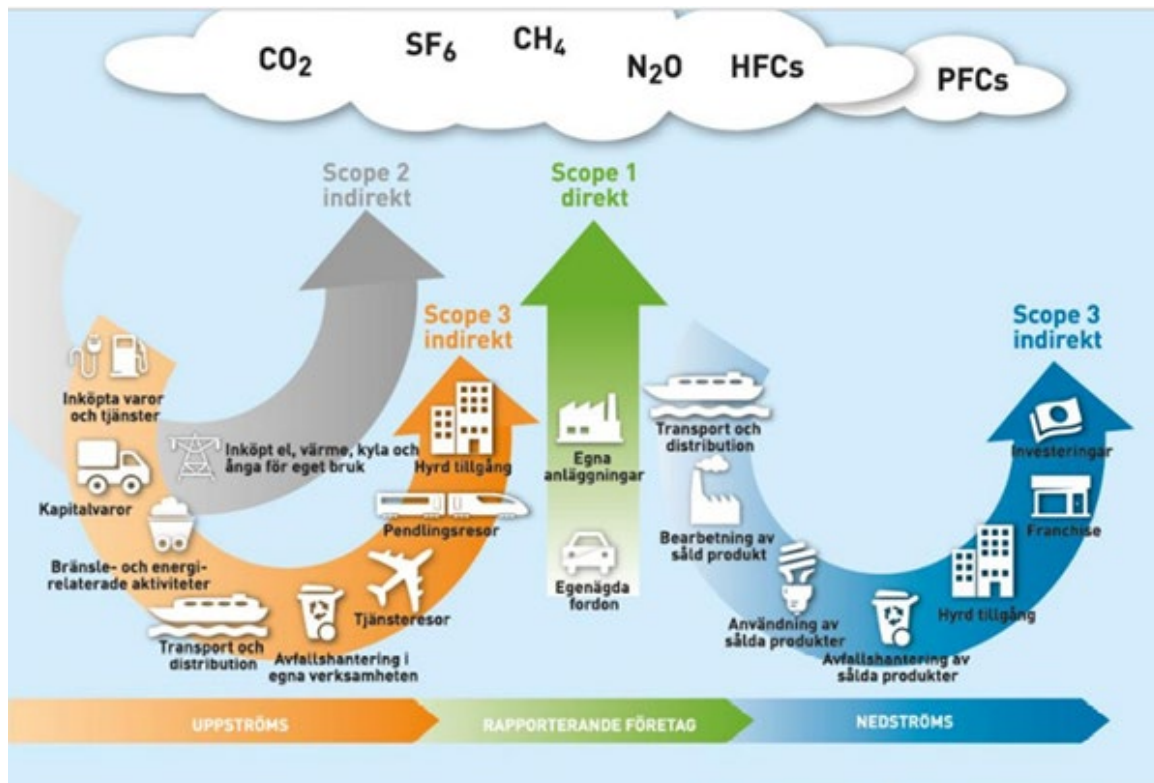
Ett förslag till vattentjänstplan färdigställdes innan midsommar. Avgränsningssamråd, avseende den strategiska miljökonsekvensbeskrivningen, med Länsstyrelsen genomfördes under sommaren. Vissa justeringar av dokumenten behöver göras med anledning av deras synpunkter. Samråd och utställning för granskning kvarstår innan planen kan gå upp för beslut i kommunfullmäktige. Arbetet fortsätter tillsammans med Nacka kommun under 2024.

5.1. Fossilfri och klimatneutral verksamhet

Vägen mot klimatneutralitet – redovisning enligt GHG-protokollet

Enligt tidigare fattat beslut kommer vi att använda 2023 års utfall för att redovisa ett utgångsläge för våra fossila utsläpp enligt GHG protokollet (Green House Gas Protocol) vilket är ett etablerat redovisningsramverk. Vårt uppsatta mål är att bli fossilfria inom egen verksamhet till år 2026 och att fortsätta arbetet mot klimatneutralitet till år 2040.

Med en målsättning att utöka mätningar, uppföljningar och förbättringsarbete successivt inleder vi i enlighet med följande:

Scope 1: Dessa är direkta växthusgasutsläpp som organisationen själv står för och som vi direkt kan påverka som egna anläggningar och egenägda fordon.

Scope 2: Indirekta utsläpp, i form av inköpt energi som redovisas.

Scope 3: Tjänsteresor utöver nyttjande av egenägda bilar. Dessa resor sker till största del med tåg enligt våra riktlinjer för tjänsteresor.

Genom att utveckla vårt arbetssätt har vi redan tagit viktiga steg på vägen. Genom våra riktlinjer för resor som beskriver hur vårt resande, utöver egna tjänstebilar, skall genomföras är absolut majoriteten av resor med tåg. Många fysiska träffar ersätts med digitala möten.

I takt med att avtal med våra leverantörer och entreprenörer ses över och förnyas inför vi ytterligare villkor inom hållbarhetsområdet. Ett stort område för oss är tunga transporter. Vi har flera leverantörer som redan levererar fossilfria transporter genom att tanka fossilfritt bränsle som HVO100 och där vi över tid ser en övergång till eldrivna fordon. Vi arbetar för ett mer hållbart arbetssätt kopplat till gräv och schaktarbeten. Det är ett omfattande arbete där till exempel minskad användning av jungfruligt material som grus och schaktmassor där det är möjligt är ett exempel.

Omställning till fossilfri fordonsflotta

Inom NVOA har vi påbörjat en modernisering av vår fordonspark. Bilarna används i vår dagliga verksamhet. Under året har flera fordon bytts ut eller är på väg att bytas ut till bilar som drivs fossilfritt.

Vi ser över våra rutiner för inköp och upphandling och vill att våra upphandlingar ska beakta hållbarhet ur socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv. Klimatkompensation kan bli ett kompletterande verktyg i det fall vi inte skulle nå fram till fossilfrihet enligt vårt beslut inom Scope 1, Scope 2 och tjänsteresor inom Scope 3.

5.2. Nackas avfallsplan och avfallstrappan

Syftet med avfallsplanen är att Nackabor, företagare, verksamheter och kommunen själva ska arbeta för att minska och förebygga avfall och nedskräpning och minska avfallets miljöpåverkan. Vår avfallsplan korrelerar väl med avfallstrappan som illustreras och beskrivs nedan.

I avfallsplanen beskriver vi målsättningar och driver åtgärder för år 2021 till 2026 utifrån de fyra övergripande målen;

- Avfall och matsvinn förebyggs
- God service, tillgänglig insamling och engagerade Nackabor
- Hållbar och säker avfallshantering
- Minskad nedskräpning.

Regeringen beslutade sommaren 2022 om förändringar i förordningen om producentansvar för förpackningar. Enligt den nya förordningen tar kommunerna över ansvaret för insamling av förpackningar från FTI (Förpacknings- och tidningsinsamlingen) från och med 1 januari 2024. Alla bostäder i Sverige ska ha insamling av förpackningar av papper, plast, glas och metall nära bostaden senast 2027, så kallat fastighetsnära insamling och insamlingen ska finansieras av producenterna. NVOA genomförde under året en konsultutredning som tog fram förslag för systemval för fastighetsnära insamling från enbostadshus. Utfallet från utredningen, tillsammans med NVOA:s bedömning och en genomförd kunddialog utgjorde ett underlag för vår styrelse att fatta beslutet att rekommendera 2-fackslösning som systemval för enbostadshus i Nacka. Efter genomfört beslut i kommunfullmäktige kan NVOA inleda upphandling om insamlingslösning.

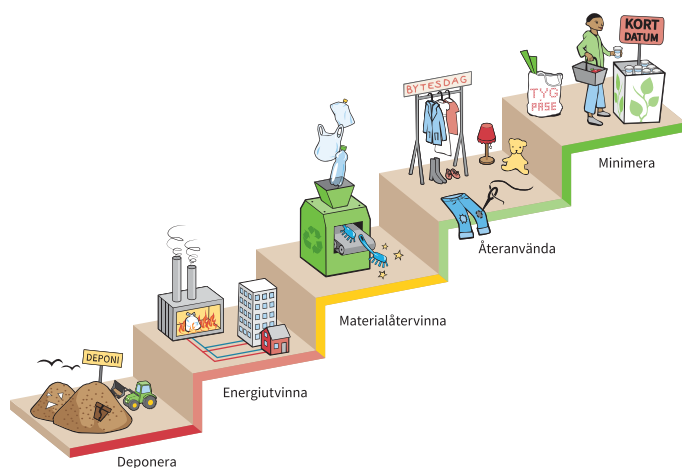

Vi har under året arbetat med flera projekt i syfte att följa och utveckla avfallsminimering enligt kommunens avfallsplan. I ett av projekten har två äldreboenden, Sjötäppan och Danvikshem, varit delaktiga. Under projektet halverade Sjötäppan sitt restavfall och Danvikshem minskade sitt matavfall med ungefär 25 %. Båda boendena minskade sina pappers- och plastförpackningar.

Med goda erfarenheter i projektet hoppas vi att det ska belysa möjligheter och inspirera andra verksamheter att följa dessa goda exempel. Besparande och effektiviserande åtgärder som gagnar hållbarhet i flera dimensioner.

Avfallstrappan

Avfallstrappan, eller "avfallshierarkin", är ett EU-direktiv som är antaget i den svenska miljöbalken och styr hur vårt avfall ska tas om hand. Här presenteras avfallstrappans fem nivåer: minimera, återanvända, återvinna, utvinna energi och deponera.

(Avfallstrappan: Illustration av Emma Westerberg)

Ett exempel på hur vi på NVOA samverkar med Nackabor är genom konceptet med en rullande kretsloppscentral. Den mobila kretsloppscentralen har funnits sedan 2017 men utökades under 2022 med Mobil KLC Maxi, där en eventcontainer med fyndhörna ingår. Under 2023 gjorde de mobila kretsloppscentralerna 56 stopp på 20 platser runt om i Nacka. Cirka 18,4 ton avfall och återbruk från över 2 500 besökare togs emot.

”Det är bara vatten. Det viktigaste vi har.”

5.3. Dricksvatten

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel och därför behöver vi använda det klokt. På Nacka företagarräff i februari var temat Smart vattenanvändning. Vi gav tips kring bevattning i trädgården och värdet av att se dagvatten som en resurs.

Inom Nacka kommun har NVOA ansvar för vattnets kvalitet. Fler än 100 vattenprover tas årligen på olika platser i kommunen för att kontrollera att dricksvattnet har en god kvalitet när det når konsument. Proverna analyseras på ett ackrediterat laboratorium.

Under 2023 var 106 av 109 vattenprov godkända, vilket kan jämföras med 104 av 110 under 2022. Samtliga omprov var under gränsvärdena och inga åtgärder nödvändiga att vidta. En något kallare vattentemperatur i ledningsnätet under 2023 än 2022 kan ha bidragit till mindre tillväxt av mikroorganismer i nätet.

Enligt branschorganisationen Svenskt Vatten har vattenförbrukning per person länge visat en långsamt sjunkande trend, det vill säga att vi blir effektivare i hur vi använder vattnet. 2021 förbrukade Nackaborna 130 liter per person och dygn, medan den 2022 sjönk till 125 liter per person och dygn.

Genomsnittsförbrukningen i Sverige är 138 liter per person och dygn.

På NVOA är vi Kranmärkta, en nationell hållbarhetsmärkning för verksamheter som väljer kranvatten framför flaskvatten. Genom kranmärkningen visar verksamheten ställning för en bättre miljö och inspirerar andra att också välja kranvatten.

En kranmärkt verksamhet innebär att arbetsplatsen, möten och externa konferenser eller utbildningar är fria från flaskvatten. Kranmärkningen är kostnadsfri och bygger på egna uppgifter.

5.4. Dagvatten

Dagvatten är regnvatten och smältvatten från tak och andra hårda ytor i stadsmiljöer. I en storstad med många tak, asfalterade gator, torg och stenlagd mark, rinner vattnet snabbt av hårdgjorda ytor. Det leds vidare till sjöar och hav. Ibland via diken, ibland via gator och mark och ibland via ledningar i stället för att som i naturen tas upp av växter eller renas genom marken innan det når sjöar och grundvatten.

Dagvattendammar

I Nacka har vi flera dagvattendammar som finns till för att rena dagvattnet, som kan innehålla höga halter av näringsämnen eller föroreningar från till exempel biltrafik. I Nacka finns dagvattendammar som NVOA ansvarar för vid Bagarsjön, Hedvigslund, Kocktorpsjön, Långsjön och Myrsjön, samt ett dagvattenmagasin som fördröjer dagvattnet innan det når Svindersviken.

NVOA sköter drift och underhåll av dessa dammar upp till vattenytan medan enheten för drift av utemiljö

inom Nacka kommun ansvarar för skötseln av omkringliggande grönområden ovan vattenytan.

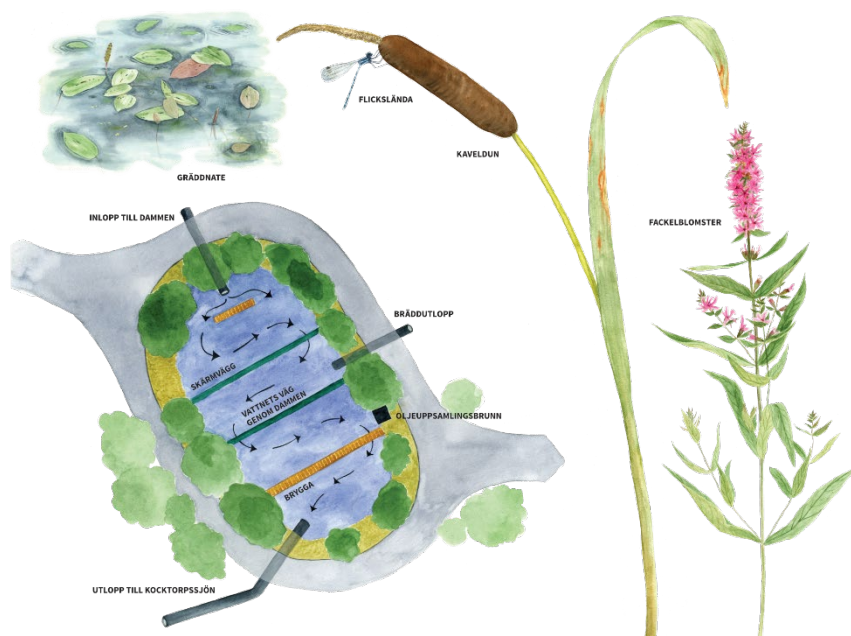
Under våren 2023 har NVOA tagit över drift och underhåll av skärmbassängen i Kyrkviken i Järla sjö.

Dagvatten kan innehålla föroreningar som ibland behöver renas innan utsläpp till recipient. Under 2023 genomfördes flera förebyggande insatser. Omkring 90 sandfångsbrunnar på dagvattennätet har tömts för att minska spridningen av mikroplaster. En förstudie och systemhandling för en dagvattendamm i Stensö i Älta har tagits fram. Ältasjön har idag måttlig ekologisk status på grund av övergödningssproblem. För att uppnå god ekologisk status behöver näringsbelastningen till sjön minskas. Tömning av sediment har gjorts i två dagvattendammar, Bagarsjön och en del av Myrsjön. I Bagarsjön har även en oljeavskiljande del installerats vid utloppet.

Bräddningar på ledningsnätet

Bräddning är en säkerhetsfunktion i ledningsnätet, med syfte att undvika okontrollerade översvämningar på gator och i källare. Bräddningen innebär ett tillfälligt utsläpp av orenat avloppsvatten från en pumpstation eller från ledningsnät, vanligtvis från en pumpstation. Alla bräddningar rapporteras till Miljöenheten på Nacka kommun, som är tillsynsmyndighet.

I samband med att vi renoverar våra spillvattenpumpstationer ser vi över möjligheten att höja pumpkapaciteten om det finns problem med bräddningar i stationen. Frågeställningen är dock betydligt mer komplex än så. Ibland begränsar dimensionen eller kapaciteten i ledningsnätet pumpningen i stationen. Då kan en insättning av starkare pumpar i stället medföra källaröversvämningar, det vill säga nätet bromsar flödet och vattnet tar den lättaste vägen in i en källare.

Under 2023 har 1,2 procent av den totala avledda avloppsvolymen till Käppala och SVOA bräddats till recipienter. Det innebär att bräddmålet på 0,5 procent (treårsmedelvärde) inte uppnåddes för 2023 utan landade på 0,7 procent. Merparten av bräddningarna inträffade i samband med perioder med långvarig nederbörd då marken antingen var frusen, som i januari respektive mars, eller mättad, som i november. I januari och mars var nederbörden 250 till 350 procent högre än normalt.

I två av NVOA:s projekt, Nya sjöledningarna Neglingemaren och Spillvattenpumpstationen Sävtigen, har två spillvattenpumpstationer byggts om vilket inneburit säkrare drift och mer energieffektiva pumpar. Detta har minskat risken för bräddningar på grund av tekniska haverier och miljökonsekvenserna för de närliggande vattendragen har eventuellt blivit mindre. Vidare har en kapacitetsutredning i Saltsjö-Duvnäs startats under året för att identifiera möjliga åtgärder för att minska bräddningarna i spillvattenstationen Kristinavägen.

Tillskottsvatten

Dagvatten som leds till vattenledningar eller felkopplade dagvattenledningar kallas för tillskottsvatten. Tillskottsvatten är en komplex utmaning som behöver angripas på flera olika sätt. Grundläggande är dock att veta var i spillvattensystemet tillskottsvattenflödena är som störst och vilka typer av tillskottsvattenkällor det kan handla om, för att kunna fatta beslut om rätt åtgärder. Olika verktyg för mer effektiv dataanalys har utretts under året och behovet har förankrats i digitaliseringsrådet. Utredning har även gjorts av enkla sensorer för flödesmätning i ledningsnätet, som komplement till traditionella flödesmätare.

Andelen tillskottsvatten har påverkats av att 2023 varit betydligt mer nederbördsrikt jämfört med 2022, vilket medfört att andelen tillskottsvatten landade på 43 procent jämfört med 32 procent 2022. Det rullande treårsmedelvärdet är 37 procent, vilket är under uppsatt målvärde.

En utvärdering av hittills genomförda tillskottsvattenutredningar (rökning och filmning) har genomförts och visade att felkopplade stuprör inte utgör någon betydande källa till tillskottsvatten. Det fortsatta arbetet kommer att fokusera på att identifiera källorna till tillskottsvatten, vilket är en grundförutsättning för att vidta rätt och kostnadseffektiva åtgärder.

Energiförbrukning

Den specifika elförbrukningen, mätt som kWh per kubik avloppsvatten, är 11 procent lägre jämfört med 2022 medan elförbrukningen, mätt som kWh, är 9 procent högre än 2022. Den högre elförbrukningen beror på större avloppsvattenflöden - 21 procent mer jämfört med 2022.

Under 2023 genomförde en extern konsult en energiutredning med syfte att bedöma energieffektivitet och möjliga åtgärder i pumpstationer och värmekabelskåp som styr uppvärmningen av LTA-ledningar (lättrycksavfallsledningar). Temperaturstyrning av värmekablar visade sig vara den mest kostnadseffektiva åtgärden framför alla andra. Det gjordes även en solcellsutredning för åtta pumpstationer och vattentorn, där endast Porsmossens spillvattenpumpstation visade sig vara lämplig med en rimlig återbetalningstid.

Förnyelsetakt

Förnyelsetakten på ledningsnätet blev för 2023 ca 0,53 procent (beräknat på vatten- och spillvattenledningar) och totalt renoverades eller omlades cirka 4 600 meter vatten- och spillvattenledningar. Utöver detta reinvesterades det även i 200 meter dagvattenledningar, vilket gav en förnyelsetakt på dagvattenledningsnätet på ca 0,1 procent. Anledningen till en något lägre förnyelsetakt för 2023 jämfört med tidigare var att ett större schaktfritt ledningsrenoveringsprojekt sköts på till 2024 av besparingsskäl, samt att Stadsbyggnadsprojekten inte bidrog med samma antal meter omläggning/renovering som tidigare år. Dock följs det uppsatta målet på 0,7 procent förnyelsetakt för vatten - och spillvattenledningar som glidande medelvärde på tre år.

Vattenförluster

Lägre volym köpt vatten från Stockholm Vatten och avfall i kombination med högre försåld volym till kunderna har resulterat i en rekordlåg vattenförlust på 7,1 procent för 2023. Detta är betydligt lägre än 2022 då utfallet blev 11,2 procent. Årets utfall ska dock tas med viss försiktighet då betydligt fler retroaktiva vattenavläsningar från tidigare år inkommit under 2023. Anledningen till ökningen är troligtvis att det i samband med bytet till digitala vattenmätare genomförde ett flertal kampanjer med uppmaningar till kunderna att lämna in sin mätarställning.

6. Sammanställning av mål och indikatorer

6.1. Bolagsmål: Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare

Bolagsmålet kopplar till kommunens övergripande mål Bästa utveckling för alla.

	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare					
AVI – Attraktiv ArbetsgivarIndex	122	139	140	140	140
Resultatet av undersökningen Attraktiv arbetsgivarindex (AVI), är 139 och över medianvärdet för branschen på 132. Både kort- och långtidssjukfrånvaron har minskat mot föregående år samt att tid för kompetensutveckling har ökat.					
MMI – Motiverad MedarbetarIndex	68	64	>65	>70	>70
MMI har backat jämfört med 2022 då MMI låg på 68. Övergripande nöjdhet har backat något mer än övriga frågor. Medarbetarna har högt engagemang, upplever goda möjligheter att utvecklas och har högt förtroende för kollegor. Ledarskapet upplevs positivt, liksom förtroendet och tillgängligheten. 22% av medarbetarna upplever hög stressnivå och hög arbetsbelastningen.					

Bolagets bedömning av måluppfyllelsen

Vår bedömning av måluppfyllelsen är att den är god. Planering och prioriterade arbetsuppgifter är områden som kan leda till bättre stresshantering och mer balanserad arbetsbelastning. Gemenskap och kultur kan också förbättras med mer öppenhet och delaktighet. Förtroende för ledningsgruppen kan öka genom ökad transparens och öppenhet samt tydligare kommunikation. För att hantera utmaningen med ökad rörlighet behöver vi arbeta systematiskt och fokuserat med kompetensförsörjning på kort och lång sikt.

Under 2023 har tre medarbetare utbildats för att arbeta med validering. Genom en projektansökan till Omställningsfonden avseende finansiering av insatser för validering av kompetens hoppas vi kunna få ytterligare stöd för vår satsning.

Vi har fortsatt arbetet med systematisk arbetsmiljö under 2023. Bland annat har en skyddsron med fokus på tunga lyft inom driftverksamheten genomförts tillsammans med representanter ur skyddskommittén och utvärdering och uppföljning gjorts av målen i vår mångfalds- och jämställdhetspolicy samt att en uppdatering har gjorts av vårt lokala samverkansavtal tillsammans med lokala fackliga ombud.

Vår ”digitala praktikant” har medfört automatisering av tidigare manuella arbetsuppgifter och processteg, liksom en minskad risk för manuella fel.

6.2. Bolagsmål: Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster

Bolagsmålet kopplar till kommunens övergripande mål Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka.

Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Tillgänglighetsindex	63	61	72	72	72
<p>Samma nivå som föregående år, trots längre väntetider på framför allt mailärenden. Eventuellt uppvägs det av att målen kopplat till kötider vid samtal uppnåts. Snittväntetiden i telefon var 45 sekunder för hela året.</p> <p>Ett nytt arbetssätt har under 2023 lanserats för att säkerställa leveransen mot kund, kopplat till både tillgänglighet och kompetens gällande kundservices frågeställningar.</p>					
Andel godkända vattenprov (%)	95	97	>95	>95	>95
<p>106 st av 109 st vattenprov var godkända under 2023 vilket kan jämföras mot 104 av 110 under 2022. Avvikelserna har varit av bakteriell karaktär (odlingsbara mikroorganismer och 7 dygn) och inträffade i juni, augusti och i december. Samtliga omprov var godkända och inga åtgärder har varit nödvändiga att vidta.</p>					
Bräddningar (%)	0,33	0,7	<0,5	<0,5	<0,5
<p>Den totala bräddvolymen för 2023 uppgick till 120 619 m³ vilket utgör 1,16 % av det totala avloppsflödet till Käppala och SVOA. Indikatorn i affärsplanen mäts som ett treårsmedelvärde och landar på 0,71 %. Merparten av bräddningarna inträffade i samband med perioder med långvarig nederbörd då marken antingen var frusen, som i januari respektive mars, eller mättad, som i november. I januari och mars var nederbörden 250-350 procent högre än normalt.</p>					
Andel sjöar med god status vad gäller övergödning (%)	62	62	75	75	75
<p>Två sjöar tillagda i beräkningen vilket gjorde att procentsatsen för 2022 blev 61,5%. För 2023 blev utfallet detsamma som för 2022, dvs 62%.</p>					
Nöjdhet besök kretsloppscentraler	90	93	72	72	72
<p>I det nya bemanningsavtalet är kraven högre. Kan endast följas upp via medborgarenkäten. Det nya bemanningsavtalet beräknas starta i september. Inför det kommer kundresan att analyseras och ett antal åtgärder identifieras.</p>					

Bolagets bedömning av måluppfyllelsen

Vi bedömer måluppfyllelsen som god. Trots ökad belastning är utfallet för tillgänglighetsindex i samma nivå som föregående år, vilket visar på en mer effektiv hantering och bättre förutsättningar för 2024. Bräddningarna ökade i antal på grund av den ovanligt höga nederbörden, som var 22 procent högre än snittet för de senaste 30 åren. Nöjdheten vid besök på kretsloppscentraler är fortsatt hög och bedöms öka ytterligare i och med det nya bemanningsavtalet 2024.

6.3. Bolagsmål: Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA och avfallsförsörjning

Bolagsmålet kopplar till kommunens övergripande mål Stark och balanserad tillväxt.

Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning	Utfall 2022	Mål Nuläge 2023	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Tillskottsvatten (%)	34	37	<45	<45	<45
2023 års andel tillskottsvatten uppgår till 43%. Indikatorn i affärsplanen är rullande treårsmedel, vilken blir 37%					
Vattenförluster (%)	11	7,1	<13	<13	<13
Lägre volym köpt vatten i kombination med högre försäld volym har resulterat i rekordlåga vattenförluster. Dock ska siffran tas med en viss nypa salt då betydligt fler vattenavläsningar har inkommit under 2023 i och med ca 1700 utbytta vattenmätare men även flera kampanjer och uppmaningar till kunderna att lämna in sin mätarställning. Även Nacka kommun har inkommit med nya inläsningar vilket har resulterat i mer än 30 % högre preliminära vattenförbrukningar.					
Index biologisk behandling	35	41	41	46	46
Nyckeltalet består av kvoten mellan den faktiska mängden insamlat avfall och den teoretiska mängden uppkommet matavfall. Nämnaren i kvoten är en nationellt nyckeltal som sällan uppdateras. Enligt branschorganisationen Avfall Sverige kan nämnaren ersättas av nyckeltal utifrån lokala plockanalyser. Då bolaget genomförde en sådan undersökning under 2023 så väljer vi att justera nämnaren.					
Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person och år)	174	169	170	165	165
Rest- och matavfall minskar i enlighet med avfallsplanens mål och planens mål om 25% minskade rest- och matavfallsmängder till 2025 utifrån 2015 års nivåer ser ut att nås.					
Materialåtervinning och förberedelser för återanvändning av kommunalt avfall (% av total inlämnad vikt)	34	29*	37	40	40
*Preliminärt utfall. Indikatorn om ökad materialåtervinning ser inte ut att nås, bland annat på grund av ökade mängder trädgårdsavfall som till stor del energiåtervinns. Det slutgiltiga resultatet erhålls först i mars.					
Elförbrukning i avloppsledningsnätet (%)	4	-11	-1	-1	-1
Den specifika elförbrukningen, mätt som kWh/m ³ avloppsvatten, är 11 % lägre jämfört med 2022. Den totala elförbrukningen för avledning av spillvatten uppgår till 2 042 463 kWh vilket är 9 % högre än 2022. Den högre elförbrukningen beror på större avloppsflöden; 21 % mer jämfört med 2022.					

Bolagets bedömning av måluppfyllelsen

Vi bedömer måluppfyllelsen som god. Utfallet för tillskottsvatten fortsätter ligga inom målvärdet, trots den höga nederbörden. Under 2023 genomfördes flera utredningar för att på sikt minska tillskottsvattnet ytterligare. Vattenförlusterna blev rekordlåga, men det beror till stor del på det ökade antalet retroaktiva avläsningarna och bedöms därför vara tillfällig. Från och med 2024 kommer successivt dagliga, digitala avläsningar resultera i en allt mer korrekt data och i sin tur fakturering. Rest- och matavfallet fortsätter minska enligt plan, medan materialåtervinning inte når uppsatt mål. Elförbrukningen i relation till m³ spillvatten blev betydligt lägre än 2022, till stor del på grund av den höga nederbörden. Två avloppspumpsstationer byggdes om, vilket ger mer energieffektiva anläggningar.

6.4. Bolagsmål: Verksamheten har en ekonomi i balans

Bolagsmålet kopplar till kommunens övergripande mål Maximalt värde för skattepengarna.

	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Verksamheten har en ekonomi i balans					
Budgetavvikelse kostnader totalt (%)	3	4	+/-5	+/-5	+/-5
Avvikelsen hamnar inom målet och anledningen till avvikelsen är till stor del förknippad med rådande omvärldsläge med inflation, el-priser och högre ränta. För att möta detta har NVOA arbetat med kostnadskontroll.					
Personalkostnader i förhållande till totala kostnader (%)	23	24	<26	<26	<26
Personalkostnaderna är lägre än målvärdet och beror bland annat på vakanser men också på att övriga kostnader ökar i en snabbare takt än löneutvecklingen.					
Administrativa kostnader i förhållande till föregående år (%)	-2	0	-1	-1	-1
Föregående års IT-kostnader minskade med 2 procent och under 2023 har inga ytterligare effektiviseringar kunnat genomföras.					

Bolagets bedömning av måluppfyllelsen

Vi bedömer måluppfyllelsen som god. Trots ett antal osäkra omvärldsfaktorer har vi kunnat omprioritera aktiviteter för att undvika stora kostnadsavvikelser gentemot budget. Lägre volymer inköpt vatten, avloppsrening och mat- och restavfall bidrog till lägre kostnader mot budget. Vi håller målet personalkostnader i förhållande till totala kostnader, delvis på grund av vakanser men även på grund av en allmän kostnadsökning inom övriga kostnader.

7. Bäst på att vara kommun 10/25

Nacka kommun ska vara bland de 10 procent bästa kvalitetsmässigt och bland de 25 procent mest kostnadseffektiva kommunerna i landet per område.

Vi tolkar direktivet som att jämförelseunderlaget är samtliga kommuner i Sverige, där data finns, men kan även inkludera andra jämförelseunderlag såsom kommuner med liknande politiska eller socioekonomiska förhållanden (Danderyd, Solna, Sollentuna, Tyresö och Täby), kommuner med liknande upphandlingsupplägg, Stockholms pendlingskommuner och Stockholms län. Nedan redovisar vi ett urval av indikatorer för vilka vi har som ambition att bli bland de 10 procent bästa eller 25 procent mest kostnadseffektiva i syfte att uppnå våra bolagsmål.

Indikator	Utfall 2023	Placering*	Jämförelsegrupp	10/25	Bedömning
Attraktiv Arbetsgivarindex (AVI) (p)	139		Branschmedian 132 p	10%	●
Vattenförluster (%)	7,1	Bland de 4% bästa	Kommuner som rapporterat i VASS	25%	●
Tillskottsvatten (%)	37**	Bland de 24% bästa	Kommuner som rapporterat i VASS	25%	●
Förnyelsetakt vattenledningar (%)	0,46	Plats 1/6	Jämförelsekommunerna	10%	●
Förnyelsetakt spillvattenförande ledningar (%)	0,6	Plats 1/6	Jämförelsekommunerna	10%	●
Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person)	169	Plats 2/6	Jämförelsekommunerna	10%	●
Mängd grovavfall/person (kg/person)	82*	Plats 6/6 19%	Jämförelsekommunerna Alla Sveriges kommuner	10%	◆
Nöjdhet Besök KLC (%)	93	Plats 1/6	Jämförelsekommunerna	10%	●
Andel förpackningar och returpapper, totalt, i restavfall (%)	28	Plats 1/6	Jämförelsekommunerna	10%	●

*Data från 2022

**Data för rullande 3 år (2021–2023)

8. Ekonomisk ställning

8.1. Totalt

	UTFALL	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE
	2022	2023	2023	UTFALL - BUDGET
Huvudintäkter	345,3	382,0	386,9	-4,9
Över-/underuttag	-3,1	12,1	21,2	-9,1
Anläggningsavgifter	7,7	11,6	12,5	-0,9
Aktiverat arbete	18,5	22,8	22,3	0,5
Övriga intäkter	7,4	6,6	3,2	3,4
Rörelsens intäkter	375,9	435,1	446,1	-10,9
Driftkostnader	-237,2	-261,1	-273,0	11,9
Personalkostnader	-81,1	-97,5	-100,4	3,0
Avskrivningar	-39,6	-42,3	-43,9	1,6
Övriga rörelsekostnader	-0,2	-0,2	-0,2	-0,0
Rörelsens kostnader	-358,1	-401,1	-417,5	16,4
RÖRELSERESULTAT	17,8	34,1	28,6	5,5
Räntor och andra finansiella poster	-16,8	-31,8	-27,2	-4,6
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	1,0	2,3	1,4	0,9
Skatt	-1,0	-2,3	-1,4	-0,9
RESULTAT EFTER SKATT				
RESULTAT EXKL ÖVERUTTAG	3,1	-12,1	-21,2	9,1

Tabellen visar utfall exklusive vidarefakturerade kostnader på cirka 3,5 miljoner kronor

Resultatet för helåret 2023 uppgår till totalt 2,3 miljoner kronor före skatt, varav 0,2 miljoner kronor för avfallskollektivet och 2,1 miljoner kronor för VA-kollektivet.

Detta är cirka 0,9 miljoner kronor högre än budget och förklaras av lägre intäkter på cirka 10,9 miljoner kronor, lägre kostnader på 16,4 miljoner kronor och högre räntekostnader än budgeterat.

8.2. Avfallskollektivet

	UTFALL 2022	UTFALL 2023	BUDGET 2023	AVVIKELSE UTFALL - BUDGET
Huvudintäkter	110,9	103,9	105,5	-1,6
Över-/underuttag	-8,8	4,9	11,9	-7,0
Övriga intäkter	1,5	1,2	1,1	0,1
Rörelsens intäkter	103,5	110,0	118,5	-8,5
Driftkostnader	-85,0	-89,0	-95,3	6,3
Personalkostnader	-10,6	-12,7	-12,7	-0,0
Avskrivningar	-6,5	-6,8	-8,6	1,8
Övriga rörelsekostnader	-0,2	-0,2	-0,2	-0,0
Rörelsens kostnader	-102,4	-108,7	-116,8	8,1
RÖRELSERESULTAT	1,1	1,2	1,7	-0,5
Räntor och andra finansiella poster	-0,9	-1,0	-1,6	0,5
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	0,2	0,2	0,1	0,1
Skatt	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1
RESULTAT EFTER SKATT				
RESULTAT EXKL ÖVERUTTAG	8,8	-4,9	-11,9	7,0

Avfallskollektivet minskar tidigare års överuttag med 4,9 miljoner kronor, vilket är 7 miljoner kronor lägre än budget. Skulden till Avfallskollektivet uppgår därmed till 29 miljoner kronor.

Resultatet för Avfallskollektivet är 0,2 miljoner kronor före skatt vilket är 0,1 miljoner kronor högre än budget.

Utfallet för huvudintäkterna ligger 1,6 miljoner kronor lägre än budget och på grund av färre antal tömningar än budgeterat.

Driftkostnaderna underskrider budget med 6,3 miljoner kronor. Det beror främst på att mat- och restavfallsmängder blev lägre än beräknat. Kostnaderna för avfallsinsamling är 5,3 miljoner kronor lägre då grovavfallsinsamling och antal kärltömningar minskade. Bemanningskostnaderna är 1,4 miljoner kronor lägre än budgeterat på grund av att ett nytt dyrare bemanningsavtal trädde i kraft i september i stället för april.

Avskrivningar är 1,8 miljoner kronor lägre än budgeterat då ett projekt kring lokalisering av ny KLC ej påbörjats.

8.3. VA-kollektivet

	UTFALL	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE
	2022	2023	2023	UTFALL - BUDGET
Huvudintäkter	234,5	278,1	281,4	-3,3
Över-/underuttag	5,8	7,2	9,3	-2,1
Anläggningsavgifter	7,7	11,6	12,5	-0,9
Aktiverat arbete	18,5	22,8	22,3	0,5
Övriga intäkter	6,0	5,4	2,1	3,3
Rörelsens intäkter	272,4	325,2	327,6	-2,4
Driftkostnader	-152,2	-172,1	-177,7	5,6
Personalkostnader	-70,5	-84,7	-87,7	3,0
Avskrivningar	-33,0	-35,5	-35,2	-0,2
Rörelsens kostnader	-255,7	-292,3	-300,7	8,3
RÖRELSERESULTAT	16,7	32,9	26,9	5,9
Räntor och andra finansiella poster	-15,9	-30,8	-25,6	-5,1
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	0,8	2,1	1,3	0,8
Skatt	-0,8	-2,1	-1,3	-0,8
RESULTAT EFTER SKATT				
RESULTAT EXKL ÖVERUTTAG	-5,8	-7,2	-9,3	2,1

Tabellen visar utfall exklusive vidarefakturerade kostnader på cirka 3,5 miljoner kronor

VA-kollektivet minskar tidigare års överuttag med 7,2 miljoner kronor, vilket är 2,1 miljoner kronor lägre än budget. Skulden till VA-kollektivet uppgår därmed till 20 miljoner kronor, varav 16,1 miljoner kronor av dessa är fonderade till projektet Järlasjöledning (2021).

Resultatet för VA-kollektivet är 2,1 miljoner kronor före skatt vilket är 0,8 miljoner kronor högre än budget.

VA-kollektivets totala intäkter ligger 2,4 miljoner kronor lägre än budget. Huvudintäkterna är i linje med intäktsbudgeten trots genomförd återbetalning av felaktiga dagvattenavgifter på cirka 10,5 miljoner kronor. Antalet vattenavläsningar har ökat troligtvis till följd av informationskampanjer om övergången till digitala vattenmätare, vilket har fått en oförutsedd positiv effekt på huvudintäkterna.

Anläggningsavgifterna är 0,9 miljoner kronor lägre till följd av förskjutna exploateringsprojekt. Övriga intäkter är 3,3 miljoner kronor högre än budget och inkluderar bidrag från Naturvårdsverket och statligt bidrag för el.

Rörelsens kostnader underskrider budget med 8,3 miljoner kronor, främst relaterat till lägre volym avloppsrening och inköpt vatten. Inköpt el är lägre på grund av ett lägre rörligt pris än budgeterat och fick en positiv effekt på 4,2 miljoner kronor. Leasingkostnaderna är 1,5 miljoner kronor lägre på grund försenade leveranser. Konsultkostnaderna och kostnaderna för inhyrd personal är 3,6 miljoner kronor högre än budgeterat och beror på utredning av en ny dagvattendamm, inhyrda VA-ingenjörer och ersättare för gruppchefer.

Personalkostnader är 3 miljoner kronor lägre på grund av vakanser. Detta speglar de ökade kostnaderna avseende konsultkostnader och inhyrd personal. Räntekostnaderna är 5,1 miljoner högre än budget på grund av ökade investeringslån med högre ränta.

8.4. Investeringar

INVESTERINGAR (MSEK)	UTFALL 2023	BUDGET 2023	BUDGET 2024	BUDGET 2025	BUDGET 2026
Avfall	2,9	3,0	4,0	4,0	4,0
Övrigt	15,4	24,0	23,0	5,0	5,0
Nyläggning VA	4,4	16,0	24,0	75,0	82,0
Reinvestering VA-ledningsnät	84,4	97,0	76,0	95,0	107,5
Reinvestering VA-anläggningar	20,3	22,0	16,0	29,0	30,0
Stadsbyggnad	120,5	199,0	200,1	212,5	246,7
Anläggningsavgifter	-59,6	-81,0	-82,6	-145,7	-98,0
SUMMA	188,3	280,0	260,5	274,9	377,3

De totala investeringsutgifterna för helåret uppgår till 247,9 miljoner kronor, att jämföra med en helårsbudget på 361 miljoner kronor.

Utfallet för VA-projekten är lägre än budgeterat. Främsta förklaringen till detta är att det gjorts omtag i flera projekt som påverkat tidplanen samt framskjutna projekt. Större pågående projekt som påverkat utfallet inom nyläggning VA är HVL (huvudvattenledning) Saltsjöbaden, inom reinvestering VA-ledningsnät är Skogsöledningen inklusive Moranverket (spillvattenstation).

Utfallet för investeringar kopplat till stadsbyggnadsprojekt är lägre än budgeterat. Detta beror främst på att projekt i samverkan med Nacka Kommun har förskjutna tidplaner och arbeten som ej är fakturerade. Det finns även flera projekt som inte har färdiga genomförandeavtal. Större pågående Stadsbyggnadsinvesteringar inkluderar Sydöstra Boo, Värmdövägen och Orminge.

Avfallsinvesteringarna utgörs främst av avfallskärl med en avskrivningstid på fem år.

Utfallet för anslutningsintäkterna är lägre än budgeterat på grund av färre nyanslutningar.

Övriga investeringar består till större del av digitala vattenmätare som under 2023 bytt vattenmätare i etapp 1 Älta och Hästhagen, samt påbörjat byten i etapp

2 Sicklaön. Mindre investeringar hos anläggning har främst omfattat nya pumpar i spillvattenstationer vid Kristinavägen och i Vårgärdesvägen. Övriga investeringar består även av bulleråtgärder i Utskogen, oljeavskiljare i Bagarsjön och inredning inklusive lås och larm i vår nya lokal på Ryssviksvägen.

VA-investeringar kommentarer för utvalda projekt som skedde under 2023

Egenregiverksamheten har under året lagt om och renoverat cirka 1400 meter spill- och vattenledningar fördelat på sex olika entreprenader. Det största projektet som färdigställdes var Bredablicksvägen/Borgarstigen, vilket omfattade 400 meter vatten och 200 meter spillvatten.

Omtag fick göras för projektet Skogsöledningen och Moranverket då de nya dimensioneringsförutsättningarna påverkade tidplanen, samt omtag vad gäller utformning och placering av den nya spillvattenstationen. Under slutet av året fattades beslutet att dela de två entreprenaderna, VA-ledningarna och spillvattenstationen, i två projekt samt utreda möjligheten att bygga om i befintligt berg istället för en ny station utanför berget.

Omtag har även skett under projekteringen av huvudvattenledningen Saltsjöbaden vilka bidragit till att upphandlingen ej har kunnat genomföras, bland annat projektering av en tillfällig gång- och cykelbana som inneburit att projektet förskjutits i tid. Även beslutet att TG3-beslut ska ske i styrelse/ledningsgrupp innebar att projektet tidigast kan handlas upp under första halvåret 2024.

Projekteringen av den nya spillvattenstationen Trollebo och den nya ledningsdragningen har granskats under 2023. Projektet skjuts framåt då tillstånd för vattenverksamhet behöver sökas från Länsstyrelsen innan en upphandling av entreprenaden kan göras.

Under andra halvåret 2023 har entreprenaden med renovering av betongen nere i avloppsumpen i Porsmossen pågått. Arbetet fungerar bra och planeras färdigställas under våren 2024. Innan stationen helt kan tas i drift ska även en ny ventilationslösning installeras. Denna kommer innebära såväl bättre arbetsmiljö för driftpersonalen som en bättre, mindre aggressiv miljö nere i avloppssumpen.

Stadsbyggnads kommentarer för utvalda projekt som skedde under 2023

Förnyelse- och omvandlingsområde med utbyggt vatten och avlopp i Sydvästra Boo där det just nu planeras för de arbeten som ska utföras. Målsättningen är att upphandla och starta de första arbetena under 2024.

Pågående utbyggnad av infrastruktur på Värmdöleden för att försörja övriga exploateringar. Arbetet planeras fortlöpa under 2024.

Exploateringsprojektet av Orminge C fortsätter. Tre av fyra etapper är färdigställda.

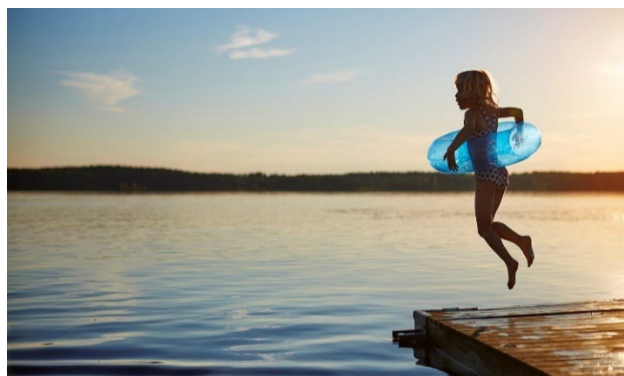

9. Förväntad utveckling

Säkerställande av Nackabornas dricksvatten

Vi lägger stor vikt vid att säkra Nackabornas tillgång till dricksvatten i alla lägen. Genom vår nödvattenplan och etablering av nödvattentäkt utforskar vi nya möjligheter för att säkerställa tillgången till vatten i händelse av oförutsedda situationer. Vidare utvärderar vi möjligheten till fler leveranspunkter och expanderar vårt huvudvattenledningssystem för att garantera en pålitlig vattenförsörjning för alla Nackabors behov.

Genom ett effektivt samarbete med Stockholm Vatten och Avfall samt Käppalaförbundet hanterar vi vår vattenproduktion och avloppsrening på en storskalig nivå. Detta samarbete möjliggör inte bara tillgång till expertis och resurser, utan också en högre kvalitet och ekonomisk effektivitet för våra vattentjänster. Vi strävar även efter att minska vårt beroende av externa vattenresurser genom att fokusera på att minimera vattenförluster och optimera vår vattenhantering.

Vi är dedikerade till att säkerställa en pålitlig och säker vattenförsörjning för Nackaborna. Genom att kontinuerligt anpassa oss till nya lagar och säkerhetskrav, inklusive NIS2-direktivet och Säkerhetsskyddslagen, samt genom att förstärka vår säkerhetsorganisation, prioriterar vi skyddet av vår vatteninfrastruktur. Trots de utmaningar som VA-branschen står inför, inklusive klimatförändringar och ekonomiska påfrestningar, fortsätter vi att investera i en hållbar och trygg VA-försörjning för Nackaborna.

Förändringar och mål inom avfallsbranschen

I avfallsbranschen anpassar vi oss till förändrade regler och ökade krav för att främja en hållbar avfallshantering. Genom att övergå till fastighetsnära insamling och aktivt engagera kommunen och andra intressenter strävar vi mot att minska avfallsmängderna och förbättra servicegraden för invånarna. Vårt mål är att minska mat- och restavfall från hushållen med 25 procent per invånare fram till 2025 och våra insatser indikerar att vi är på rätt väg mot att uppnå detta.

Framtida planer och digitalisering

Vi blickar framåt mot en långsiktig utveckling och planering av våra resurser och investeringar. Genom att utarbeta en ekonomisk strategi som sträcker sig till 2040 och dra nytta av digitaliseringens möjligheter för datainsamling och analys, strävar vi efter att förbättra effektiviteten och hållbarheten i våra vattentjänster för Nackaborna.

Med dessa åtgärder och visioner ser vi optimistiskt på framtiden och fortsätter att arbeta för att säkra en trygg och hållbar vattenförsörjning och avfallshantering för Nackaborna.

Bilaga 1 - HBI

HBI 2018–2023

Hållbarhetsindex är en årlig undersökning som syftar till att lyfta det långsiktiga och strategiska perspektivet för VA-verksamheten. Hållbarhetsindex utgår från 14 parametrar kopplat till tre kategorier (Hållbara tjänster för brukare, Miljömässig hållbarhet och Hållbara resurser). För respektive parameter finns det i sin tur ett antal underliggande frågor. Utifrån frågornas resultat görs en sammanfattande värdering där varje parameters färg markeras med grönt (bra), gult (bör ses över) eller rött (måste åtgärdas). Detta syftar till att ge kommunerna en bra överblick av verksamhetens starka och svaga sidor. Observera att frågorna som berör driftdata som tex förnysetakt sammanställdes januari 2022 till december 2022 medan frågor som berör VA-planering och statusbedömning har sammanställts från och med september 2022 till september 2023. Förklaringen till insamling av dessa data är kopplad till rapporteringstid.

	Hållbara tjänster för brukare							Miljömässig hållbarhet				Hållbara resurser		
	Th	Tv	Tl	Tp	Ta	Tn	Tk	Mr	Me	Mm	Mv	Rs	Rd	Rk
	Hälsomässigt säkert vatten	Vattenkvalitet	Leveranssäkerhet	VA-planering	Klimatanpassning och översvämningsräddning	Nöjda brukare	Kommunikation	Hushållning med ändliga resurser	Hushållning med energi	Miljökrav	Vattentillgång	VA-anläggningens status	Driftstabilitet	Personalresurser och kompetens
2018	1	2	3	2	2	1	2	2	1	1	2	2	2	2
2019	1	2	3	2	2	1	2	2	1	2	1	2	2	2
2020	1	2	3	2	2	1	2	2	1	2	1	3	2	2
2021	1	2	3	2	1	1	2	1	1	1	1	3	2	2
2022	1	2	3	3	1	1	2	1	1	2	1	3	2	2
2023	1	2	2	3	1	1	2	1	1	2	1	2	2	2

För parametern leveranssäkerhet inom kategorin Hållbara tjänster för brukare har statusen förbättrats under 2023 då Nödvattenplanen blev antagen av Kommunfullmäktige. Vi ligger kvar i rött för VA-planering eftersom vattentjänstplanen är under pågående arbete. Ambitionen är att den ska tas upp i KF i nov/dec 2024. Parametrarna vattenkvalitet och leveranssäkerhet är till en viss del kopplade till SVOAs arbete. Utmaningen att bli grön kvarstår för kommunerna som får leverans från SVOA.

För kategorin Miljömässig hållbarhet är statusen oförändrad de senaste åren och har till viss del försämrats avseende parametern miljökrav. Klimatförändringen och en åldrande infrastruktur ställer hårdare krav på VA-huvudmannen. NVOA:s arbete med tillskottsvatten, uppströmsarbete och hantering av dagvatten i befintliga område kommer flytta oss mot grönt. För kategorin Hållbara resurser är statusen oförändrad de senaste åren och har till viss del förbättrats avseende parametern "status för VA-anläggningen". Förflyttningen från rött till gult är på grund av att förnysetakten för dagvattenledningar ökar.

Bilaga 2 - VASS

Utvalda nyckeltal från VASS, jämförelsekommuner

Statistikuppgifter hämtade från Svenskt Vattens statistiksystem VASS

		Nacka	Tyresö	Täby	Danderyd	Sollentuna	Solna
	Enhet	2022	2022	2022	2022	2022	2022
Basfakta							
Anslutningsgrad vattenledningsnätet	%	97	95	100	100	100	100
Antal spillvattenpumpstationer per km ledning	st/km	0,17	0,56	0,11	0,09	0,13	0,26
Total ledningslängd per ansluten person	m/ansluten	11,8	12,9	11,4	18,4	9,9	3,7
Antal LTA eller likvärdiga spillvattenpumpstationer	st.	3261	108	0	3	19	13
VA-anläggning status och funktion							
Tillskottsvatten ^[1]	%	32	28	39	59	18	31
Andel vattenprover "tjänliga utan anmärkning" ^[2]	%	95	100	97	98	96	92
Sålt vatten/levererat vatten	%	87	80	66	71	87	100
Läckor på huvudvattenledning	st/km ledning	0,070	0,069	0,047	0,085	0,058	0,100
Stopp på spillvattenförande huvudledning	st/km ledning	0,050	0,035	0,078	0,069	0,088	0,044
Förnyelsetakt vattenledningar	%	1,27	0,23	0,29	0,22	0,18	0,26
Förnyelsetakt spillvattenförande ledningar	%	0,56	0,38	0,52	0,17	0,22	0,26
Ekonomi							
Total kostnad per ansluten	kr/ansluten	2557	2447	1630	2677	1735	1188
Andel kapitalkostnader av totala kostnaden	%	18,0	15,6	18,8	9,5	18,1	11,0
Kund							
Dricksvattenförbrukning för hushåll	l/pd	125	146	136	135	137	154
Antal fjärravlästa vattenmätare	st.	47	100	0	7191	8776	0
Total årskostnad för villa ^[3]	kr/år	8830	9336	4729,56	7838,5	5613	3246,5
Total årskostnad för flerfamiljshus ^[4]	kr/år	91 891	90 616	49 964	42 199	55 680	24 667
Förbrukningsavgift för vatten och avlopp	kr/m ³	37,86	29,34	24,25	17,53	13,47	9,23

Parametern sålt vatten/levererat vatten visar på en låg andel vattenförluster i Nacka liksom i Sollentuna och Solna. För Nacka är andelen 13 procent. Genomsnittet i Sverige för år 2022 låg på 16,3 procent. Minskningen var resultatet av ett uthålligt arbete med daglig analys av vattenbalansen och läcksökning i fält. Resultatet visar att antal vattenläckor per kilometer ledning ökade under 2022 i jämförelse med 2021. Solna och Nacka har en hög andel vattenläckor under 2022 i jämförelse med de andra kommunerna. Det är alltid en utmaning att förnya ledningar under pågående verksamhet.

Förnyelsetakt för Nacka, under 2022, visar på 1,27 procent för vattenledningar och 0,56 procent för spillvattenledningar, vilket är högt i jämförelse med andra kommuner enligt tabellen. Detta indikerar att Nacka har ett väl fungerande och systematiskt förnyelsearbete. Resultatet för vattenkvalitet i Nacka visar på en stigande trend. Andelen godkända vattenprover 2022 var 95 procent jämfört med 91 procent 2021. Förbättringen är kopplad till den höga förnyelsetakten för vattenledningar.

Bilaga 3 - Kundservice samtalsstatistik och kundutvärdering

Samtalsvolym för 2023, (jan - dec)

	Jan-Dec 2023	Jan-Dec 2022	Ökn/Minsk
Inkomna samtal	18 518	14 878	25%
Besvarade samtal	17 665	14 309	24%

Mål & Utfall – Tillgänglighet

Helår 2023	Mål	Utfall	Diff	Kommentar
Telefonkö snitt	Max 60 sekunder	00:47	22% över mål	13 sekunder bättre än målsättning
Förlorade samtal	Max 5%	5%	I nivå med målet	Uppnått målet
Ärendehantering	95% inom 24 timmar	75%	20% under mål	Målsättning 95% inom 24 timmar
Tillgänglighetsindex	70	61	9 under mål	Samma utfall som 2022

Kundutvärdering från kundundersökning 2023 rörande kundupplevelsen i NVOA

(Det som visas är andelen positiva kunder inom frågeområde)

	VA			Avfall		
	2022	2023	diff	2022	2023	diff
Antal Svar	285	285		351		
Hur nöjd är du med...						
Vår hemsida som informationskanal gällande VA/Avfall?	58%	60%	→	58%	54%	→
Det bemötande du fått från vår kundtjänst när du kontaktat oss om VA/Avfall senaste 12 månaderna?	66%	70%	→	65%	58%	→
Hur lätt det varit att komma i kontakt med rätt person hos oss när du haft behov av att diskutera frågor gällande VA/Avfall?	72%	69%	→	52%	53%	→
Tänk på all erfarenhet du har av Nacka vatten och avfall AB som leverantör av VA/Avfall, hur nöjd är du då?	88%	89%	→	86%	84%	→

- Våra kunder är fortsatt övervägande nöjda med oss som leverantör.
- Bedömningen av bemötande och uppfattad tillgänglighet är en samlad uppfattning av hela NVOA. Totalt sett visar resultatet på en nedgång gällande båda områdena.
- Samtliga avdelningar har genomfört två workshops kopplat till "Vårt NVOA" enligt bolagsmål och under Q1 2024 ska bemötandeutbildningen GLÄNSA genomföras av alla anställda.
- Planen är att implementera ett system som mäter kundnöjdhet och bemötande mer frekvent.

Hemsidan uppdateras löpande under 2023 främst information kopplat till VA som anslutningsfrågor, digitala vattenmätare och dagvatten mer specifikt.

Bilaga 4 - Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda vid utgången av året var 108 personer och antal helårsarbetare var 108, varav fyra visstidsanställda.

Under året gjordes 22 nyanställningar, varav fem visstidsanställningar. Samtidigt slutade 13 personer, varav en pensionsavgång. Utöver detta förstärktes organisationen med interimslösningar på chefsvakanser och med externt tillfälligt konsultstöd för andra vakanser. Rekryteringar för att tillsätta vakanser genomförs löpande.

Andelen kvinnor minskade och uppgick till 37 procent. Genomsnittsåldern har sedan bolaget bildades varierat mellan 45 och 48 år.

NVOA har i genomsnitt 8 tillsvidareanställda per chef. Det är färre anställda per chef än medianvärdet i branschen som är 9,3 enligt AVI (Attraktiv arbetsgivarindex).

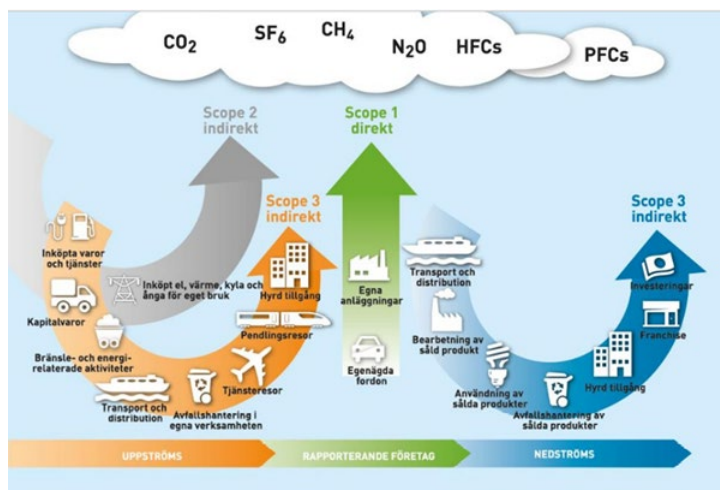
ÅR	2023				2022			
	Totalt	Varav lång	Kvinnor	Män	Totalt	Varav lång	Kvinnor	Män
T1	3,90%	30,70%	3,80%	4,00%	4,74%	19,25%	6,29%	3,61%
T2	3,33%	29,70%	3,44%	3,26%	3,86%	36,82%	5,63%	2,57%
Helår	3,45%	22,60%	3,58%	3,37%	4,12%	32,52%	5,36%	3,29%

Utfallet för sjukfrånvaron blev 0,45 procentenheter högre än bolagets mål (<3 procent). Positivt är att sjukfrånvaron är lägre än föregående år med en nedåtgående trend gällande långtidssjukfrånvaron. Även sjukfrånvaron för kvinnor har minskat och är nu i samma nivå som för männen. NVOA har under långtid haft en högre sjukfrånvaro för kvinnor, förutom under pandemiåren, än män. Nu verkar den trenden ha brutits.

År	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Antal anställda	108	104	100	106	105	91	81	71
Genomsnittsålder	47	46	48	45	46	47	46	49
Könsfördelning								
Män %	63%	59%	57%	58%	62%	58%	64%	69%
Kvinnor %	37%	41%	43%	42%	38%	42%	36%	31%
Total ordinarie arbetstid timmar	196 811	193 121	206 118	210 900	189 241	178 013	155 067	
Sjukfrånvaro %	3,45%	4,12%	3,89%	4,84%	3,76%	3,03%	5,14%	

Bilaga 5 - GHG- protokollet (Greenhouse Gas Protocol)

Nacka vatten och avfall har beslutat att påbörja rapportering enligt GHG med 2023 som basår.

NVOA vill genom detta åstadkomma en start för en resa mot en fossilfri och klimatneutral verksamhet enligt uppsatta mål.

För att fortsätta utvecklingen inom hållbarhetsområdet med stöd av underlag från vår rapportering enligt GHG protokollet har vi identifierat en rad områden för fortsatt aktivt arbete och att på sikt inkludera bolagets huvudsakliga uppdrag där merparten ligger inom Scope 3.

För rapportering 2023 inleder vi i enlighet med beslut som fattats av bolagets styrelse om rapportering enligt följande:

Scope 1: Dessa är direkta växthusgasutsläpp som organisationen själv står för och som vi direkt kan påverka som egna anläggningar och egenägda fordon.

Scope 2: Indirekta utsläpp, i form av inköpt energi som redovisas.

Scope 3: Tjänsteresor utöver nyttjande av egenägda bilar. Dessa resor sker till största del med tåg enligt våra riktlinjer för tjänsteresor.

Inom ramen för Scope 3 redovisar vi ett ytterligare axplock av områden där vi idag har tillgång till säkerställda underlag.

Utfall för 2023, som utgör basår, samlas fortsatt efter att denna rapport publicerats. Rapporteringen är således inte fullständig.

Koldioxidutsläppen som är beräknade i rapporten utgörs till stor del av underlag från våra leverantörer och entreprenörer. Även emissionfaktorer från andra källor förekommer och är redovisade nedan.

En emissionsfaktor är uppskattning av mängden utsläpp per använd mängd bränsle. Denna metod används till stor del i den svenska nationella beräkningen av växthusgaser och luftutsläpp, men på en mer detaljerad nivå.

Scope 1

Scope1		
Drivmedel egna bilar		
Källa emissionsfaktor: Energimyndigheten https://www.energimyndigheten.se/fornybart/hallbarhetskriterier/drivmedelslagen/vaxthusgasutslapp/	liter	kg CO₂
Bensin (emissionsfaktor bensinMK1: 2659 g CO ₂ e/liter)	1172	3116
Diesel (emissionsfaktor MK1: 2356 g CO ₂ e/liter)	28 217	66 480
HVO100 (emissionsfaktor HVO100: 357 CO ₂ /liter)	637	228
Summa:		69 824
	kWh	
El tjänstebilar laddhybrid, kWh inkluderade i sammanställning för total el i Scope 2		683

I takt med att vi ersätter den äldre bilparken med bilar för drift med fossilfria drivmedel så kommer inköp av traditionell bensin och diesel minska markant.

Scope 2

Vi har avtalat el som är märkt "Bra miljöval" och som är fossilfri. Därför är grundläggande åtgärd för att minska vårt CO₂ inom Scope 2 taget.

Nordisk elmix

Elanvändning påverkar klimatet. Då elsystemet är komplext och ihopkopplat över landsgränser är det inte givet vilka elproduktionsanläggningar som ska omfattas av beräkningarna. IVL (Svenska Miljöinstitutet) har inom ramen för SMED och på uppdrag av Naturvårdsverket utrett lämplig systemgräns och beräknat klimatpåverkan utifrån bokföringsperspektivet för tre år. I studien fastslogs att den systemgräns som bäst representerar verkligheten just nu är nordisk [1] elmix, där hänsyn tas till import 90 g_{2e}/kWh.

Källa: <https://www.ivl.se/publikationer/publikationer/emissionsfaktorer-for-nordiskel-mix-med-hansyn-till-import-och-export.html>

Scope 2		
Inköpt el till egna anläggningar. Market based visar en allokering av miljövärden baserat på det val av ursprungsmärkning som avtalats. Location based visar som en jämförelse vad utsläppen hade varit med den nationella produktionsmixen.		
Sammanlagd elförbrukning:	kWh	kg CO ₂
Market-based total	4 283 392	0
Location-based total	4 283 392	385 505
Varav:		
- Stendörren kontor och verkstad på Ryssviksvägen varav:	kWh	kg CO₂
Kontor: 2243 kvm		
Verkstad på plan 1: 598 kvm		
**Fjärrvärme (emissionsfaktor 54 från Stockholm Exergi är från 2022)	185 974	10 135
Fastighetsel market based*	60 184	0
Fastighetsel location based*	60 184	5 417
- Elförbrukning Anläggningar VA (pump, tryckstegringsstationer mm)	kWh	kg CO₂
Vatten	1 829 844	0
Spillvatten	204 2463	0
Dagvatten	44 044	0
- Kretsloppscentraler (KLC)	kWh	kg CO₂
Älta - Örkroken 15	105 768	0
Östervik - Erstavik	80 644	0
Boo - Morkullev	74 479	0
Summa KLC:	260 891	0
NVOA har avtal med Göteborgs energi om "Bra Miljöval". Nedan visas mixen för år 2022 (2023 års mix presenteras i juni). CO ₂ -utsläpp: 0 g/kWh. Kärnbränsleavfall: 0 mg/kWh. Vattenkraft med ursprungsgaranti 82%. Vindkraft med ursprungsgaranti 18%		
**Fjärrvärme Miljövärden Stockholm Exergi	Fjärrvärme (MWh)	
Grön andel (%)	0	
CO ₂ (Kg)	54,4	
Förnybar energi	0,395	
Återvunnen energi	0,581	
Förnybar + Återvunnen	0,976	
CO ₂ (transport)	3,8	
Summa Location based fastighetsel + fjärrvärme		395 640

Scope 3

Scope 3				
Tjänsteresor utöver de resor som görs med bolagets egna bilar bokas genom bolagets avtalade resebyrå.				
Resebyrån använder värden som ska motsvara NTM:s värden och Tricoronas beräkningsmodell, vilket innebär att de värden som redovisas beräknas på är mer än enbart CO ₂ , exempelvis höghöjdsfaktor och till stor del övriga växthusgaser. Miljövärden beräknas på vilken flygplanstyp/tåg typ som resan gjorts med.				
	Antal resor	kg CO ₂	Antal km totalt	Antal km/resa i snitt
Tåg (endast inrikes resor)	52	295	21 696	417
Flyg (en resa T/R Skellefteå)	2	295	1156	578
Övriga områden inom Scope 3				
Fordon som används på Kretsloppscentraler (KLC)	mil	kg CO ₂		
Drift fordon KLC Älta (HVO100)	619	0		
Drift fordon KLC Boo (HVO100)	2436	0		
Drift fordon Östervik KLC Diesel (emissionsfaktor MK1: 2356g CO ₂ e/liter)	2506	5904		
Drift Mobil KLC, (HVO100)	897	0		
Entreprenör containertransport:		0		
- (HVO100)	12 239	0		
- Diesel (emissionsfaktor MK1: 2356 g CO ₂ e/liter)	108	254		
Fett och slam, entreprenör (HVO100)	15 435	0		
Dricksvatten och Avloppsvatten	milj m ³	ton CO ₂		
Inköpt vatten från SVOA miljoner m ³	5,2	*		
Avloppsvatten till SVOA miljoner m ³	5,0	*		
Avloppsvatten till Käppala miljoner m ³	5,5	*		
*) Vi inväntar emissionsfaktor för 2023				

Vi arbetar för att utveckla uppföljning för ytterligare områden inom Scope 3. Vi arbetar också på många sätt med att energieffektivisera, att minska förbrukning av kilowattimmar, inom verksamheten vilket också beskrivs i denna rapport. Detta görs genom analyser, erfarenhetsutbyten, modernisering utifrån situation.

Resandet inom bolaget är begränsat och många möten sker digitalt. Våra riktlinjer föreskriver mest miljövänliga alternativ vilket vi ser avspeglas i vår resestatistik där den absoluta majoriteten av de resor som genomförs sker med tåg.

Flera av våra entreprenörer genomför sina uppdrag med fossilfria transporter. Tillgång till fossilfritt drivmedel inom rimligt avstånd har i något fall visat sig utgöra en försvårande omständighet. Vi fortsätter att följa och kravställa i transportbranschen som är under omställning och kommer att fortsatt presentera data inom detta område.

Tjänster inom anläggningsentreprenad är ett stort område där vi vill prioritera uppföljning för att utveckla mer hållbara processer och arbetssätt.

Årsredovisning

för

Nacka vatten och avfall AB

559066-7589

Räkenskapsåret

2023

Styrelsen och verkställande direktören för Nacka vatten och avfall AB avger följande årsredovisning för räkenskapsåret 2023.

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Verksamhetens art och inriktning

Nacka vatten och avfall AB (NVOA) ansvarar för kollektiva bastjänster såsom rent vatten, omhändertagande av spillvatten och dagvatten samt avfall. Tjänsterna levereras till kunder inom VA-kollektivet enligt vattentjänstlagen och till kunder inom avfallskollektivet enligt miljöbalken. För båda kollektiverna finns styrande kommunala föreskrifter och taxor som kommunfullmäktige i Nacka kommun fastställer.

Verksamheten är klassad som samhällsviktig, vilket innebär att den behöver skyddas på ett tillförlitligt sätt. Detta gäller såväl IT-säkerheten som skalskyddet vid anläggningarna.

NVOA:s redovisning ingår i Nacka Stadshus AB:s koncernredovisning, som i sin tur ingår i Nacka Kommuns upprättade sammanställda redovisning.

Företaget har sitt säte i Stockholms län, Nacka kommun.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter dess utgång

Stort fokus har under året varit på det kommande förpackningsansvaret och avtal, processer och samarbeten initierats för att hantera ansvaret från årsskiftet 2023/2024. Grovavfallsmängderna på kretsloppscentralerna ökade med 7 procent jämfört med 2022. Avfall i form av ris och grenar har ökat kraftigt, sannolikt på grund av de vinteroväder som inträffade vintern 2022-2023.

Projektet med införandet av digitala vattenmätare är på många sätt utmanande inom VA-branschen, dels på grund av den tekniska lösningen med 100 procent direktkommunicerade mätare på dygnsbasis, dels den korta utrullningstiden på mindre än två år. Under hösten 2023 har strax över 1 700 digitala vattenmätare installerats av totalt 13 500 mätare.

Under året genomfördes ett omfattande och tidskrävande arbete med granskning och rättning av underlag kopplat till dagvattenavgifter och verksamhetsområden. Detta låg till grund för beslut om utökning av verksamhetsområden för dagvatten i kommunen, uppdelat i dagvatten gata respektive dagvatten fastighet. Detta innebar även rättning av felaktigt fakturerade dagvattenavgifter och återbetalning till kunderna retroaktivt som längst tillbaka till 2014.

NVOA beslutade under 2022 om en hållbarhetspolicy. Under 2023 har arbete med att implementera policyn startats och drivits. En reviderad affärsplan för åren 2024-2026 har arbetats fram där bolagets hållbarhetsarbete och utvecklingsambitioner beskrivs.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

VA-branschen står generellt inför komplexa utmaningar i form av klimatförändringar, ökade lagkrav, stigande råvarupriser och en ökad inflation, samt en åldrande anläggning i kombination med växande storstadsregioner. Den ökade digitaliseringen i samhället skapar både möjligheter och sårbarheter som behöver hanteras. För att klara dessa utmaningar behöver VA-verksamheten säkerställa en trygg och hållbar drift av VA-försörjningen och bygga ut anläggningen i den takt som efterfrågas. De närmsta tre åren planeras investeringar i VA för drygt en miljard kronor. Bolaget är dock beroende av kommunens beslut vilket kan komma att ändra såväl prioriteringar av projekt som likviditetsbehovet.

NVOA har ingen egen vattenproduktion eller avloppsrening utan hanterar detta genom regional samverkan med Stockholm Vatten och Avfall och Käppalaförbundet. Det finns många fördelar med att hantera dessa frågor storskaligt, både vad gäller kompetens, kvalitet och ekonomi. Liksom många andra vattenverk och reningsverk i Sverige står våra leverantörers anläggningar inför stora och omfattande investeringsbehov för både utbyggnad av kapacitet och för att möta högre kvalitetskrav. Detta innebär höjda avgifter för VA-verksamheten vilket får stor påverkan på bolagets kostnader. Därför är det viktigt att bolaget har fortsatt fokus på att minska tillskottsvatten och bibehålla de låga vattenförlusterna för att minska behovet av köpt dricksvatten och avloppsrening. Arbetet med tillskottsvatten är även viktigt för att minska risken för bräddningar och för bättre kapacitetsnyttjande i spillvattenledningarna.

Det är viktigt att säkerställa dricksvattenförsörjningen för Nackaborna i alla lägen. Exempel på detta är arbete med nödvattenplan, etablering av nödvattentäkt översyn av möjligheten till fler leveranspunkter och utbyggnad av redundans i huvudvattenledningssystemet.

Ny lagstiftning som exempelvis NIS2-direktivet, som innefattar åtgärder för en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverk och informationssystem, och Säkerhetsskyddslagen ställer högre krav på skyddsfrågorna. Bolaget har en etablerad säkerhetsorganisation och arbetar kontinuerligt med säkerhetsfrågorna.

Digitaliseringen skapar möjligheter till insamling och bearbetning av stora mängder mätdata som i sin tur kan användas för bättre analyser av exempelvis vattenförluster i distributionssystemet, kundernas vattenförbrukning och bruksintäkterna.

Avfallsbranschen står inför stora förändringar kommande år. Det är dels kopplat till de samhälleliga utmaningar som uppstår i Nacka i form av ökad inflyttning, konkurrens om vägar och ytor, ökade avfallsmängder och på sikt råvarubrist, dels beroende på att det kommunala ansvaret är under förändring. Stigande råvarupriser och en ökad inflation kan också komma att påverka kostnaderna framöver.

Regeringen har beslutat om nya regler som ska göra det enklare för hushållen att sortera sitt förpackningsavfall genom bland annat att krävställa kring fastighetsnära insamling. De nya bestämmelserna innebär att kommunerna tar över det operationella ansvaret för insamling av förpackningsavfall, och för information till hushållen om förebyggande och sortering av förpackningsavfall. Idag sköts insamlingen av producenterna. Ansvarsövergången sker den 1 januari 2024. Finansieringen av insamlingen ansvarar producenterna fortsatt för.

Ägarförhållanden

Nacka vatten och avfall AB (NVOA) ägs i sin helhet av Nacka Stadshus AB (organisationsnummer 556032-4930), som i sin tur ägs av Nacka kommun.

Flerårsöversikt (Tkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Nettoomsättning	405 746	349 991	306 446	299 434	274 395
Balansomslutning	2 299 291	2 079 070	1 807 387	1 753 946	1 544 507
Årets över-/underuttag VA	7 212	5 773	4 574	7 169	2 209
Ackumulerat över-/underuttag VA	-20 258	-27 471	-33 243	-37 817	-44 986
Årets över-/underuttag Avfall	4 898	-8 840	-24 692	-452	0
Ackumulerat över-/underuttag Avfall	-29 086	-33 984	-25 144	-452	0

Verksamheten startade 2016-09-01

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	40 066 331
disponeras så att	
i ny räkning överföres	40 066 331
	40 066 331

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys med noter.

Resultaträkning

Tkr

	Not	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Nettoomsättning	2	405 746	349 991
Aktiverat arbete för egen räkning		22 770	18 455
Övriga rörelseintäkter		10 004	12 300
		438 520	380 746
Rörelsens kostnader			
Material och tjänster		-204 340	-185 206
Övriga externa kostnader	3	-56 766	-51 957
Personalkostnader	4	-97 463	-81 117
Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	5, 6, 7, 8	-42 259	-39 552
Övriga rörelsekostnader		-3 631	-5 106
		-404 458	-362 937
Rörelseresultat	28	34 062	17 809
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		2 407	427
Räntekostnader och liknande resultatposter	10, 11	-34 185	-17 254
		-31 778	-16 827
Resultat efter finansiella poster		2 284	982
Resultat före skatt		2 284	982
Skatt på årets resultat	12	-2 284	-212
Skattejusteringar avseende tidigare år	12	0	-770
Årets resultat		0	0

Balansräkning

Tkr

Not

2023-12-31

2022-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar	5	34	59
		34	59

Materiella anläggningstillgångar

Tekniska anläggningar	6	1 570 953	1 325 798
Maskiner	7	4 417	5 361
Inventarier, verktyg och installationer	8	10 779	10 424
Pågående nyanläggningar	13	557 709	593 339
		2 143 858	1 934 922

Finansiella anläggningstillgångar

Andra långfristiga fordringar	27	3 276	0
		3 276	0

Summa anläggningstillgångar

2 147 168 **1 934 981**

Omsättningstillgångar

Varulager m.m.

Varulager		10	10
		10	10

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar		28 276	21 947
Fordringar hos koncernföretag		6 476	4 249
Aktuella skattefordringar		3 261	3 261
Övriga fordringar	14	107 932	104 817
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	6 168	9 805
		152 113	144 079

Summa omsättningstillgångar

152 123 **144 089**

SUMMA TILLGÅNGAR

2 299 291 **2 079 070**

Balansräkning

Tkr

	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	26		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		100	100
		100	100
<i>Fritt eget kapital</i>			
Ovillkorat aktieägartillskott		40 000	40 000
Vinst eller förlust från föregående år		66	66
		40 066	40 066
Summa eget kapital		40 166	40 166
Avsättningar			
Övriga avsättningar	9	1 350	1 121
Summa avsättningar		1 350	1 121
Långfristiga skulder			
Skulder till koncernföretag	10	1 350 000	1 200 333
Övriga skulder	16	652 842	607 110
Summa långfristiga skulder		2 002 842	1 807 443
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		66 395	84 845
Skulder till koncernföretag	18	76 709	42 750
Aktuella skatteskulder		2 284	212
Övriga skulder	19, 20, 21	68 313	71 797
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	22	41 232	30 736
Summa kortfristiga skulder		254 933	230 340
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		2 299 291	2 079 070

Rapport över förändringar i eget kapital

Tkr

	Aktie- kapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående eget kapital 2023-01-01	100	40 066	0	40 166
Utgående eget kapital 2023-12-31	100	40 066	0	40 166

Antal aktier: 10

Kassaflödesanalys

Tkr

Not

2023-01-01

2022-01-01

-2023-12-31

-2022-12-31

Den löpande verksamheten

Resultat efter finansiella poster

2 284

982

Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet

23

34 719

32 058

**Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring
av rörelsekapital**

37 003

33 040

Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet

Förändring av varulager och pågående arbete

0

207

Förändring av kundfordringar

-6 329

3 152

Förändring av kortfristiga fordringar

-1 706

-44 380

Förändring av leverantörsskulder

-18 450

26 281

Förändring av kortfristiga skulder

40 760

29 511

Kassaflöde från den löpande verksamheten

51 278

47 811

Investeringsverksamheten

Andra långfristiga fordringar

-3 276

0

Investeringar i materiella anläggningstillgångar

-243 401

-262 492

Kassaflöde från investeringsverksamheten

-246 677

-262 492

Finansieringsverksamheten

Anläggningsavgifter

45 732

74 681

Upptagna lån

149 667

100 000

Erhållna aktieägartillskott

0

40 000

Kassaflöde från finansieringsverksamheten

195 399

214 681

Årets kassaflöde

0

0

Likvida medel vid årets slut

0

0

Noter

Tkr

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Intäktsredovisning

Intäkter har tagits upp till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde. Följande avskrivningstider tillämpas;

Ledningar 70 år

Återställningsarbeten 30 år

Pumpstationer 20 år

Kretsloppscentraler 10-40 år

Fordon 7 år

Inventarier 5-10 år

Kärl 5 år

Värderingsprinciper

Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för bedömda osäkra fordringar. I detta bokslut är kundfakturor som förfallit för mer än fyra månader sedan upptagna som osäkra. Kortfristiga fordringar värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Långfristiga fordringar och långfristiga skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Övriga skulder och avsättningar värderas till det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar redovisas till anskaffningsvärde om inget annat anges.

Skatt

Aktuell skatt avser inkomstskatt för innevarande räkenskapsår samt den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte redovisats. Aktuell skatt beräknas utifrån den skattesats som gäller per balansdagen.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda avser alla former av ersättningar som företaget lämnar till de anställda. Kortfristiga ersättningar utgörs av bland annat löner, betald semester, betald frånvaro, bonus och ersättning efter avslutad anställning (pension). Kortfristiga ersättningar redovisas som kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning till följd av en tidigare händelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Balansomslutning

Företagets samlade tillgångar.

Not 2 Nettoomsättningens fördelning

	2023	2022
Nettoomsättningen per rörelsegren		
Anläggningsavgifter	7 769	7 723
Förbrukningsavgifter	385 868	345 335
Över-/underuttag VA-kollektivet	7 212	5 773
Över-/underuttag Avfallskollektivet	4 898	-8 840
	405 746	349 991

Not 3 Arvode till revisorer

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

	2023	2022
Ernst & Young AB		
Revisionsuppdrag	267	206
	267	206

Not 4 Anställda och personalkostnader

	2023	2022
Medelantalet anställda		
Kvinnor	40	42
Män	68	61
	108	103
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	1 930	1 806
Övriga anställda	58 042	51 624
	59 972	53 430

Sociala kostnader

Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	462	335
Pensionskostnader för övriga anställda	14 488	5 611
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	19 080	16 891
	34 029	22 837

Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader

94 001 **76 267**

Könsfördelning bland ledande befattningshavare

Andel kvinnor i styrelsen	38 %	42 %
Andel män i styrelsen	62 %	58 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	33 %	54 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	67 %	46 %

Avtal om avgångsvederlag

Om VD:s anställning upphör på företagets begäran utgår avgångsvederlag om 6 månadslöner.

Not 5 Immateriella anläggningstillgångar

	2023	2022
Ingående anskaffningsvärden	250	250
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	250	250
Ingående avskrivningar	-192	-167
Årets avskrivningar	-25	-25
Utgående ackumulerade avskrivningar	-217	-192
Utgående redovisat värde	34	59

Not 6 Tekniska anläggningar

Posten avser anläggningar för affärsverksamhet

	2023	2022
Ingående anskaffningsvärden	1 590 493	1 162 580
Omföring från pågående nyanläggningar	282 809	427 913
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 873 302	1 590 493
Ingående avskrivningar	-264 695	-230 120
Årets avskrivningar	-37 654	-34 575
Utgående ackumulerade avskrivningar	-302 349	-264 695
Utgående redovisat värde	1 570 953	1 325 798
Avskrivningstider		
Ledningar 70 år		
Pumpstationer 20 år		
Återvinningscentraler 10-40 år		

Not 7 Maskiner

Posten avser bilar och andra transportmedel

	2023	2022
Ingående anskaffningsvärden	16 343	14 873
Utrangering	-696	0
Inköp	437	1 470
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	16 084	16 343
Ingående avskrivningar	-10 982	-9 262
Årets avskrivningar	-686	-1 719
Utgående ackumulerade avskrivningar	-11 667	-10 982
Utgående redovisat värde	4 417	5 361

Avskrivningstid fordon 7 år

Not 8 Inventarier, verktyg och installationer

	2023	2022
Ingående anskaffningsvärden	22 320	18 664
Inköp	3 619	3 656
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	25 939	22 320
Ingående avskrivningar	-11 896	-8 663
Årets avskrivningar	-3 264	-3 233
Utgående ackumulerade avskrivningar	-15 160	-11 896
Utgående redovisat värde	10 779	10 424

Avskrivningstid inventarier 5-10 år
Kärl 5 år

Not 9 Avsättningar

	2023-12-31	2022-12-31
Avsättning för återställande av mark där kretsloppscentraler har uppförts (baserad på arrendetid)	1 350	1 121
	1 350	1 121

Not 10 Långfristiga skulder till koncernföretag

	2023	2022
Lån Nacka stadshus	0	221 333
Lån Nacka kommun	1 350 000	979 000
	1 350 000	1 200 333

Not 11 Räntekostnader

	2023	2022
Ränta på lån till koncernföretag	32 393	17 056
Övriga räntekostnader	1 501	18
Låneramsavgift	292	353
	34 185	17 427

Räntesatsen som betalas för upptagna lån grundas på kommunens genomsnittliga upplåningsränta plus ett räntepåslag. 2023 var räntesatsen mellan 1,94 % och 2,72 %, varav räntepåslaget 0,65 procentenheter. År 2022 var räntesatsen 1,37 % (alternativt mellan 1,02 % och 1,72%) varav räntepåslaget 0,5 procentenheter.

Not 12 Skatt på årets resultat

	2023	2022
Skatt på årets resultat		
Aktuell skatt	2 284	212
Justering avseende tidigare år	0	770
Totalt redovisad skatt	2 284	982

Avstämning av effektiv skatt

	2023		2022	
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Resultat före skatt		2 284		982
Skatt enligt gällande skattesats	20,60	-471	20,60	-202
Skatt på ej avdragsgilla kostnader	20,60	-42	20,60	-200
Justering avseende skatter för föregående år	20,60	0	20,60	-770
Skatt på ränteavdragsbegränsning	20,60	-1 772	20,60	0
Skatt på utnyttjat kvarstående negativt räntenetto		0		190
Redovisad effektiv skatt	100,00	-2 284	99,99	-982

Not 13 Pågående nyanläggningar

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	593 339	756 163
Anskaffningar under året	247 179	273 526
Omföring till tekniska anläggningar	-282 809	-436 350
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	557 709	593 339
Utgående redovisat värde	557 709	593 339

Not 14 Övriga fordringar

	2023-12-31	2022-12-31
Koncernkonto	106 371	102 943
Övriga poster	1 561	1 874
	107 932	104 817

Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda kostnader	5 662	7 172
Upplupna intäkter	506	2 633
	6 168	9 805

Not 16 Övriga långfristiga skulder

	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda intäkter som periodiserats		
Förutbetalda anläggningsavgifter	657 719	609 625
Överföring till kortfristig skuld	-9 247	-7 200
Investeringsbidrag	4 551	4 685
Övriga intäktsreduceringar	-181	0
	652 842	607 110

Anläggningsavgifter som intäktsförts under året uppgår till 7 769 tusen kronor. Avgifterna periodiseras på 70 år för att matcha anläggningens avskrivningstid.

Not 17 Checkräkningskredit

	2023-12-31	2022-12-31
Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till	-70 000	-70 000
Utnyttjad kredit uppgår till	0	0

Not 18 Kortfristiga skulder till koncernföretag

	2023-12-31	2022-12-31
Leverantörsskulder	75 994	11 562
Övrigt	715	31 189
	76 709	42 750

Not 19 Övriga kortfristiga skulder

	2023-12-31	2022-12-31
Anläggningsavgifter att upplösas inom 1 år	9 247	7 200
Övriga skulder	9 722	3 142
	18 969	10 342

Not 20 Skuld VA-kollektivet

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående skuld	27 471	33 243
Årets förändring	-7 212	-5 773
	20 258	27 471

2021 års överuttag för VA-kollektivet på 16,1 miljoner kronor fonderades till projektet Järlasjöledningen.

Not 21 Skuld avfallskollektivet

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående skuld	33 984	25 144
Årets över-/underuttag Avfallskollektivet	-4 898	8 840
	29 086	33 984

Not 22 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna löner	368	401
Upplupna semesterlöner	3 820	3 881
Upplupna sociala kostnader på semester- och upplupna löner	1 316	1 345
Upplupen särskild löneskatt	2 919	1 161
Övriga upplupna kostnader	32 810	23 948
	41 232	30 736

Not 23 Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet

	2023-12-31	2022-12-31
Upplösningar anläggningsavgifter	-7 769	-7 723
Avskrivningar anläggningstillgångar	42 259	39 552
Avsättning till ersättningsfond	229	229
	34 719	32 058

Not 24 Eventualförpliktelser

	2023-12-31	2022-12-31
Eventualförpliktelser		
Inga	0	0
	0	0

Not 25 Ställda säkerheter

	2023-12-31	2022-12-31
För skulder till kreditinstitut:		
	0	0
	0	0

Not 26 Disposition av vinst eller förlust

	2023-12-31
Förslag till vinstdisposition	
Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel:	
balanserad vinst	40 066
disponeras så att	
i ny räkning överföres	40 066
	40 066

Not 27 Andra långfristiga fordringar

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	0	0
Tillkommande fordringar	3 276	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 276	0
Utgående redovisat värde	3 276	0

Not 28 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

	2023	2022
Andel av årets totala inköp som skett från andra företag i koncernen	23,14 %	15,61 %
Andel av årets totala försäljningar som skett till andra företag i koncernen	2,94 %	2,66 %

Resultat- och balansräkningen kommer att föreläggas på årsstämma för fastställelse.

Nacka den dag som framgår av våra elektroniska underskrifter

Mats Rostö
Verkställande direktör

Bo Bergkvist
Styrelsens ordförande

Gunilla Grudevall-Steen
1:e vice Ordförande

Kristina Granlund
2:e vice Ordförande

Magnus Sjöqvist
Ledamot

Niclas Boborg
Ledamot

Bertil Damberg
Ledamot

Monica Sundström
Ledamot

Henrik Sundström
Ledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av min elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor